

Budget 2021

Plan 2022–2025
För ett hållbart Varberg

Antagen av kommunfullmäktige 2020-11-17

21

**VARBERGS
KOMMUN**

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta:

1. fastställa skattesatsen för år 2021 till 20,33 kronor.
2. godkänna driftsbudget samt politiska uppdrag och prioriteringar för budget 2021 samt plan 2022–2025.
3. godkänna investeringsbudget 2021 och plan 2022–2025.
4. godkänna exploateringsbudget 2021 och plan 2022–2025.
5. godkänna resultat- och kassaflödesbudget för 2021 och plan 2022–2025.
6. att i övrigt godkänna budget 2021 och plan 2022–2025.
7. bemyndiga kommunstyrelsen att besluta om användning av kommunstyrelsens ofördelade medel.
8. kommunkoncernens totala låneram för 2021 får vara högst 6 800 mnkr, inklusive lånen i Varbergs Stadshus AB.
9. omsätta och ta upp nya lån under budgetåret 2021:
 - a. kommunstyrelsen under år 2021 har rätt att nyupplåna, det vill säga öka kommunkoncernens skulder under år 2021, med totalt 1 300 mnkr. Delegat medges teckna dessa lån.
 - b. kommunstyrelsen har rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp belopp motsvarande belopp på de lån som förfaller till betalning under 2021. Delegat medges teckna dessa lån.

Foto: Nathali Greppi

Innehållsförteckning

Inledning

- 5 Alliansens budgetkommentarer

Vision och mål

- 12 Styrmodell för Varbergs kommun
13 Vår vision
14 Mål och inriktning 2020–2023
18 God ekonomisk hushållning

Planeringsförutsättningar

- 19 Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling
19 Skatter och generella statsbidrag
20 Nämndernas utblick
22 Varberg växer och utvecklas
23 Personal- och kompetensförsörjning
24 Finansiell analys

Driftsbudget

- 30 Förutsättningar för driftsbudget 2021–2025
33 Förändring av nämndernas ramar 2020–2021
34 Prioriteringar och uppdrag

Investeringar

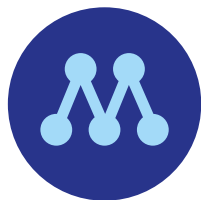
- 37 Sammanfattande investeringar
39 Investeringsplan per nämnd
44 Kommentarer till investeringsplanen

Exploateringar

51 Nämndernas förutsättningar

- 58 **Bilaga:** Den röda tråden – nämndernas egna mål inom kommunfullmäktiges strategiska målområden.

Inledning

Alliansens kommentarer till Budget 2021

När Alliansen presenterade förra årets budget anade ingen att coronapandemin skulle komma och dessutom få så stora följder för hela världen. Dock fanns det redan då tydliga tecken på avmattning i världsekonomin.

Vi befinner oss fortfarande i ett mycket svårbedömt läge. Hur djup kommer lågkonjunkturen att bli? Hur hög kommer arbetslösheten att bli? Att göra en budget har sällan varit förknippat med så många antaganden och gissningar som i år. Varbergs kommun fortsätter att växa, men inte i fullt så hög takt som prognostiserats för under 2020. Inför 2021 är bedömningen att prognosen följs och därmed har även nämndernas ramar räknats upp utifrån den beräknade befolkningssökningen.

Leveranserna i kommunen är fortsatt på en mycket hög nivå. Stadsutvecklingsprojektet - med de tre delarna dubbelspår i tunnel under Varberg, flytt av industrihamnen och den nya stadsdelen Västerport - löper på bra. Tunnelbygget pågår för fullt och den första detaljplanen för Västerport beräknas kunna antas i början av 2021.

Kommunen har även organiserat sig för arbetet med tågstopp i Väröbacka. Slutgiltigt ställningstagande tillsammans med Trafikverket om bästa placering av stationen är avgörande för det fortsatta arbetet. Även detta är ett mycket stort och krävande projekt som kommer att ha stor inverkan på Varbergs framtida utveckling.

Varbergs kommun fortsätter att växa och det byggs många nya bostäder i hela kommunen, både av privata fastighetsägare och av Varbergs Bostads AB. För Alliansen är det viktigt med utveckling i hela kommunen och därför har ett stort arbete gjorts kring att ta fram fördjupade översiktsplaner för serviceorterna och ortsutvecklingsstrategier för de mindre orterna. Detta arbete fortsätter oförtrutet under 2021.

Det stora verksamhetsområdet Holmagärde är nu färdigställt och aktuellt för försäljning av tomter.

Dessutom har ett antal nya markområden köpts in för framtida företagsetableringar i kommunen. Tillväxten är självklart positiv men innebär också stora krav på både nämnder och bolag.

Budgetföljsamheten är god och de flesta undersökningar vittnar om god och hög kvalitet i verksamheterna. Skatteunderlagets utveckling är under rådande omständigheter med coronapandemin mycket svår att prognosticera. Alliansen - liksom regeringen - inser vikten av att inte göra några stora inbromsningar. Att vidta kraftiga åtgärds paket, alternativt höja skatten, skulle innebära stor risk för en förvärrad lågkonjunktur. Kommunsektorn har erhållit stora bidrag från staten för att kommunerna inte skall tvingas göra alltför drastiska anpassningar som skulle fördjupa lågkonjunkturen ytterligare.

På sikt har kommunen ett antal åtgärder som behöver genomföras, men rätt hanterat kommer det inte påverka den goda kvaliteten i verksamheterna på ett negativt sätt. I den budget som Alliansen presenterar har den omläggning av kostnadsutjämnings systemet som staten genomförde förra året tagits om hand. Nämndernas årliga effektiviseringskrav på en procent ligger kvar som tidigare. Utöver kompensation för löneutveckling, demografi och index har nämnderna i år tillförts nästan 25 miljoner kronor i extra satsningar. Skattesatsen kommer att ligga kvar oförändrad under 2021 på 20:33. Det betyder mycket för kommuninvånarna, framförallt för dem med låga inkomster. Alliansens ambition är att skattesatsen ska förbli oförändrad under hela mandatperioden.

Varberg visar vägen

Varberg är en ekokommun sedan mitten av 90-talet och har en uttalat hög ambition inom hållbarhetsområdet. I kommunens hållbarhetsmål konstateras att Varberg ska vara ett föredöme och en inspirationskälla i hållbarhetsarbetet. Genom de tre områdena Livskraftiga ekosystem, Hållbar resursanvändning och Välmående samhälle ska Varbergs kommun visa vägen mot ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

För att få en tydligare uppföljning av hållbarhetsarbetet kommer kommunen från och med 2021 presentera ett årligt återkommande hållbarhetsbokslut där nämndernas och bolagens verksamheter följs upp utifrån de antagna hållbarhetsmålen. Genom en god analys av materialet i hållbarhetsbokslutet kommer det också bli lättare att se var kommunen behöver lägga särskilt fokus under kommande år för att flytta fram positionerna ytterligare.

Ett stort arbete kring hållbarhetsfrågorna pågår redan i kommunens olika verksamheter, men det finns fortfarande mycket som kan utvecklas. Förutom hållbarhetsbokslutet pågår det arbete med att ta fram ett klimatväxlingsprogram, en träbyggnadsstrategi och en energi- och klimatstrategi, som alla tre syftar till att arbeta ännu tydligare med hållbarhetsfrågorna.

En annan viktig del i hållbarhetsarbetet är arbetet för att bevara Varberg som en trygg och säker plats att bo och leva i. En viktig del i detta är det förebyggande arbete som pågår i samarbete mellan flera av kommunens förvaltningar, samt regionen och polisen i syfte att förhindra utanförskap och motverka droger.

Kommunen som arbetsgivare

2020 har varit ett mycket speciellt år för medarbetarna i de kommunala verksamheterna på grund av coronapandemin. På kort tid tvingades många verksamheter ställa om sina arbetsätt och arbetsmetoder för att minska risken för smittspridning. I frontlinjen har naturligtvis vård- och omsorgspersonalen stått som tagit hand om de äldre i deras egna hem eller i kommunens särskilda boenden, men det är många personalgrupper som tvingats att anpassa sig till nya förutsättningar med hög frånvaro bland kollegor,

nya digitala arbetsmetoder och nya arbetsuppgifter. Genom ett stort ansvarstagande och en stor flexibilitet har man upprätthållit kommunens viktiga verksamheter under pandemins härjningar.

Kommunen är Varbergs största arbetsgivare med nästan femtusen anställda. Att arbeta hos kommunen ska vara både tryggt och utmanande. En styrka hos kommunen är att andelen timavlönad personal är lägst bland landets samtliga kommuner. Detta bidrar till en bättre kontinuitet i verksamheterna, vilket varit viktigt inte minst under coronapandemin.

Kommun fortsätter arbeta för att vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare för att kunna behålla befintlig personal likväl som att kunna rekrytera ny personal. Kompetensförsörjningen är en av de stora utmaningar som kommunen står inför inom kommande år och den kommer inte bara att lösas med hjälp av ny personal utan kommer även att kräva nya arbetsätt och arbetsmetoder, till exempel med hjälp av digitala hjälpmedel och artificiell intelligens (AI). Därför lade Alliansen fem miljoner kronor ramhöjande 2020 på projekt med ny teknik och nya arbetsmetoder, pengar som alltså återkommer år för år i syfte att utveckla kommunens verksamheter.

Ett långsiktigt arbete pågår med att sänka kommunens sjukskrivningstal och specifika åtgärder har bland annat gjorts av socialnämnden. Coronapandemin har visserligen lett till ökade sjuktal under 2020, men det långsiktiga arbetet pågår oförtrutet. För att hitta och sprida goda exempel på hur man kan arbeta träffar kommunstyrelsens personalutskott samtliga nämnder på ett rullande schema.

För att sätta extra fokus på jämställdhetsfrågan har kommunstyrelsen antagit en strategi för jämställda arbetsplatser. Arbetet med att implementera strategin i de olika nämnderna pågår och kommer att fortsätta under 2021. Glädjande är att kommunen förbättrat resultatet i JÄMIX för 2020 jämfört med föregående år. Ett stort arbete återstår dock för att nå målet om jämställda villkor i arbetslivet.

Varbergs kommun ska under 2021 fortsätta sträva efter att vara en attraktiv och hållbar arbetsgivare som utmärks av utveckling och förnyelse.

Barnomsorg och grundskola

Varberg är en stark skolkommun. Verksamheterna inom förskole- och grundskolenämnden kännetecknas av hög kvalitet och måluppfyllelse med nöjda barn, elever, vårdnadshavare och personal. Varbergs förskolor och grundskolor ska ligga i framkant för att utveckla undervisningen så att barn och elever stärks i sitt lärande, når kunskapskraven och känner sig inkluderade, sedda trygga och delaktiga.

Likvärdighet för ett hållbart lärande och tillit är förhållningssätt som ska genomsyra organisationens verksamheter på alla nivåer. Förskole- och grundskolenämndens styrning och inriktning syftar till att fördela resurserna så att de landar in närmast barnen och eleverna. Varbergs kommun har jämfört med riket och liknande kommuner hög måluppfyllelse och hög andel behörig personal i förskola och skola. För att hantera ett växande Varberg behöver förändrade arbetsätt utvecklas i syfte att möjliggöra en kvalitativ utbildning för barn och elever. Nämnden vill ta ansvar för det långsiktiga lärandet där undervisningen är och kommer att förbli i fokus med ett arbete kring hållbar och långsiktig kompetensförsörjning.

Ett av nämndens tre målområden för mandatperioden är ”skola för alla” där barn och elevers välmående är en förutsättning för lärande och utveckling. För att stärka likvärdigheten kommer skolbiblioteken att stärkas och i större utsträckning vara en pedagogisk resurs som bidrar till elevers språkutveckling och läsförmåga. För att möjliggöra att kompetens och förutsättningar finns att möta alla barn och elever utifrån behov pågår arbetet med att starta en resursskola under 2021.

Verksamheterna ska arbeta med ett motivationsfrämjande lärande där barn och elevers drivkraft, nyfikenhet och kritiska förhållningssätt utvecklas. Genom uppmuntran och rätt förväntningar från hem och skola kan barn och unga utveckla den drivkraft

och självkänsla som behövs för att klara kommande utmaningar i liv och arbetsliv. Därför skapas en lärande organisation som systematiskt arbetar med att förbättra kvalitet och resultat.

Ledarskap genom nytänkande och kloka beslut skapar en tillitsfull förbättringskultur som stödjer verksamheternas utveckling och möter nya förutsättningar. Ett närvarande och stödjande ledarskap är grunden för en förbättringsorienterad organisation och bidrar till att kommunen blir en attraktiv arbetsgivare, vilket är viktigt både för att behålla dagens medarbetare och kunna rekrytera nya medarbetare i takt med att kommunen växer.

Varberg växer och fortsätter med stora satsningar på kapacitetshöjande åtgärder och nybyggnationer av både förskolor och skolor. Nya lokaler ska vara ändamålsenliga för den specifika verksamheten och vara stödjande för dagens och framtidens lärandesituationer.

Utbildning och arbetsmarknad

2019 sammanfördes gymnasieutbildning, arbetsmarknadsenheten och Campus i den nya utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden. De utvärderingar som gjorts hittills visar att det varit ett riktigt beslut och rätt väg att gå. Verksamhetsmässiga fördelar har redan visat sig, inte minst när det gäller möjligheter till kopplingar mellan gymnasieverksamheten och vuxen- och högskoleutbildningarna. Nämnden har en god verksamhet och ett viktigt uppdrag, men står också inför stora utmaningar de kommande åren.

Gymnasieverksamheten står inför en stor volymökning och räknar med en ökning om cirka tusen elever fram till 2030. För att tydliggöra behovet av nya lokaler har nämnden därför beslutat om en behovsanalys, som kommer att bli färdig i början av 2021. Redan nu läggs dock in 47 miljoner kronor för lokaler under de närmaste åren och långsiktigt avsätts 350 miljo-

ner kronor för bygget av ytterligare ett gymnasium i kommunen. Det är viktigt att säkerställa utvecklingen av både de praktiska och teoretiska utbildningarna, samt att detta sker i nära samarbete med näringsliv och akademi.

På Campus Varberg är det fortsatt högt tryck på både på högskole- och yrkeshögskoleutbildningarna. Satsningarna på att utveckla distansutbildningar, som på grund av pandemin tog extra fart under våren, kommer att fortsätta.

Syftet med Alexandersoninstitutet, som är en del av Campus verksamhet, är att bedriva efterfrågad utveckling som samordnar och tillvaratar utvecklingsbehov kopplade till näringslivet lokalt och regionalt. Även i denna del ökar efterfrågan på kommunens medverkan.

En ökad arbetslöshet ställer stora krav på arbetsmarknadsenheten för att lyckas med att få så många som möjligt i egen försörjning. Under 2020 har verksamheten döpts till VIA, ett ord som både symboliskt och praktiskt visar hur arbetets bedrivs både när det gäller vuxenutbildning, integration och arbetsmöjligheter.

Arbetet med nämndens mål ”Utbildning som leder till arbete, studier och goda möjligheter att försörja sig.” kommer att ytterligare intensifieras tillsammans med de samarbetsparter som finns. Högst på agendan för utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden är att möjliggöra för Varbergs kommuninvånare att bli anställningsbara och/eller antagningsbara. Alliansen tillför 2,0 miljoner kronor i driftsbudget för 2021 för att fortsätta det arbete som påbörjats under 2020.

Nämnden skapar möjligheter till en fördjupad dialog mellan näringsliv och offentlig arbetsgivare, med syfte att möta kompetensbehovet i samhället. Organisationsstrukturen och tillvaratagandet av nämndens totala resurser för ett effektivt användande är väsentligt för ett gott resultat.

Samarbete är centralt för att lyckas med uppdragen från fullmäktige. Diken som eventuellt finns mellan olika aktörer måste överbryggas.

2020 har varit ett speciellt år med tanke på Coronapandemin och arbetsmarknadsläget har försämrats snabbt, vilket troligtvis kommer att påverka nämndens verksamhet under flera år framöver. Nämndens fortsätter med sitt långsiktiga arbete för ett livslångt lärande från gymnasiet och framåt som leder till egen försörjning.

Socialtjänst och äldreomsorg

2020 har varit ett annorlunda år där socialnämndens verksamhetsområden kraftigt påverkats av den pågående pandemin. Ett stort arbete har gjorts för att förhindra och fördröja smittspridning och läget har förbättrats under och efter sommaren. Under hösten har besöksrestriktionerna lättats upp, men det krävs fortfarande tydlighet och försiktighet i hur besöken kan genomföras.

Midsommargården, ett demensboende med 60 lägenheter, öppnas i mars 2021. Detta ger nämnden möjlighet att ta vara på de boendeplatser som då ställs tomma och anpassa dem till grupper med andra

behov. Demensboendet i Kungsäter, som redan ställts om till LSS-boende för äldre, är ett exempel på effektivt utnyttjande av befintliga lokaler.

Sedan flera år har Alliansen satsat på demensvården. Midsommargården kommer att bli navet för ett demenssteam som vänder sig med utbildning till såväl särskilda som ordinära boenden och till såväl personal på boenden och hemtjänstpersonal som till anhöriga. På Midsommargården kommer lokaler för daglig verksamhet för personer med demens att öppnas och en sinnesträdgård kommer att anläggas. Även en efterlängtat avdelning för yngre personer med demens kommer att öppnas.

Inom flera områden ses ökade volymer och ökade kostnader. Behovet av hemtjänsttimmar ökar medan antalet användare ligger kvar på tidigare nivåer. En alltmer avancerad vård bedrivs i kommunal regi vilket innebär att trycket på den kommunala hälso- och sjukvården ökar och därmed kostnaderna. Bistånd i form av personlig assistans ökar kraftigt och försörjningsstödet, som under åren varit lågt i Varberg, ökar nu något, vilket sannolikt beror på en ökad arbetslöshet till följd av pandemin. Nämnden kommer fortsatt att ha fokus på att grunduppdraget genomförs med god kvalitet och inom givna ekonomiska ramar.

Satsningen på att minska sjuktalet fortgår. Fokus för insats ligger på aktiv rehabilitering och förebyggande arbete. Med tanke på den pågående pandemin är det svårt att säkert utläsa effekter.

Det är av största vikt att följa den tekniska utvecklingen inom nämndens område. Trygghetskameror är sedan en tid installerade på olika boenden och olika smarta hjälpmedel för att avlasta vid tunga lyft finns i verksamheten. Utvecklingen går snabbt och när nämnden på sikt står inför problem med personalförsörjning krävs att man bevakar och tar till vara tekniska lösningar och artificiell intelligens (AI).

Kultur, fritid och idrott

2020 har varit ett omvälvande år med många utmaningar, men också ett lärorikt år då kultur- och fritidsnämnden valt att arbeta efter devisen ”vi ställer inte in, vi ställer om”. Denna erfarenhet tar nämnden med sig i det framtida arbetet. Hur pandemin kommer påverka 2021 går ännu inte att säga, men nämnden kommer fortsätta att arbeta för att kommuninvånarna ska ha tillgång till en levande kultur och en aktiv fritid.

Arbetet med nämndens mål kommer att fortsätta ute i verksamheterna under 2021 och ytterligare uppväxling kommer ske i form av verksamhetsplaner som konkretiserar målen och tydliggör hur de ska uppnås.

Det första av målen är att ”prioritera särskilt utsatta människor och grupper inom alla verksamhetsområden”. Det grundläggande arbetet med att definiera utsatthet och exkludering har gjorts och nu fortsätter arbetet med att i vissa fall göra riktade insatser, men också hitta strukturella faktorer och bryta dessa. Dramagrupp för barn med funktionsnedsättning, aktiv senior som arbetar med att lära ut digitala verktyg genom surfcaféer och ungdomsverksamheten som kvalitetssäkrar arbetet för att nå de mest utsatta är några exempel på riktade insatser.

Det andra målet handlar om att ”aktiviteter skapas för och med människor i hela kommunen”. Tillsammans med civilsamhället skapas många aktiviteter för delaktighet i hela kommunen. Aktiv senior, MUVE (den mobila ungdomsverksamheten), kulturskolan och våra lokalbibliotek arbetar aktivt med många olika arrangemang både i staden och på landsbygden. På grund av pandemin behöver nämnden under 2021 också arbeta med hur förutsättningarna ser ut och eventuellt har förändrats för de ideella föreningarna i syfte att stötta deras verksamheter på bästa sätt.

Det tredje målet är att ”ha digitalisering i fokus både internt och externt”. Digitaliseringen ger stora möjligheter att nå ut till fler och nya målgrupper. Den digitala teknikparken har uppdaterats och ett av målen är att kunna livestreama mindre arrangemang, till exempel aktivitetslokalen bredvid biblioteket i Kungsäter eller den ombyggda Kyrkskolan i Tvååker.

Under 2021 kommer kommunens största investering någonsin, is- och badanläggningen Pingvinen, att invigas. En ny bad- och simanläggning har varit efterlängtat under många år och den nya anläggningen skapar nya möjligheter för såväl föreningsliv och skola som för allmänheten. Även Kyrkskolan i Tvååker kommer efter den pågående renoveringen att öppna upp under 2021 och dit flyttar den nuvarande verksamheten på ungdomsgården, men tanken är att även andra grupper ska kunna samnyttja lokalerna, till exempel Aktiv senior och kulturskolan.

Gator, parker och hamnar

Hamn- och gatunämnden har ett brett uppdrag som omfattar en mängd olika verksamheter. Verksamheten är investeringstung varför det är viktigt att det görs rätt prioriteringar.

För att Varberg ska vara attraktivt att besöka under byggnationstiden av tunneln fortsätter nämnden med

att skapa inbjudande miljöer i olika utformningar och för detta ändamål finns 4,5 miljoner avsatta i budget.

Transportsystemet utvecklas, utformas och tas om hand för att möjliggöra säkra, effektiva och hållbara resor och transporter. Kommunens gator och vägar sköts av nämnden och bidrag lämnas till enskilda väghållare. Det viktiga arbetet med att förbättra säkerheten för oskyddade trafikanter i gatumiljöer och vid korsningar kommer att fortsätta under 2021.

Kommunens parker, lekplatser, grönområden, badplatser, motionsspår, torg och andra offentliga rum utvecklas, utformas och tas hand för att skapa mervärde för både medborgare och besökare samt ge rum för en variation av aktiviteter. Detta är ett arbete som pågår runt om i hela kommunen. Under 2021 kommer även Varbergs torg att få en standardhöjning med eluttag för torghandlarna för en bättre service.

Nämnden kommer i projektet ”Utveckling badplatser fas 2” arbeta vidare med upprustning och standardhöjning av kommunens samtliga badplatser i enlighet med Badplatsriktlinjens intentioner, med fördelningen vartannat delprojekt i centralorten och vartannat på landsbygden.

Bullerdämpande åtgärder för bättre miljö för de boende vid Västkustvägen i höjd med Tranelycan kommer påbörjas 2021. Nämnden tillförs 1,7 miljoner kronor i budget 2021 för detta arbete. Varbergs kommun äger och förvaltar 34 broar av varierande storlek och skick. För att klara underhållet och nödvändiga reinvesteringar tillförs nämnden ytterligare 4,3 miljoner kronor under 2021.

Societetsparken är en av Varbergs

främsta parker med stor betydelse för kommuninvånare och besökare. Parken fungerar som en betydelsefull social plats i staden. För att kunna genomföra nödvändiga kvalitetshöjande åtgärder tillförs nämnden 0,5 miljoner kronor 2021 och en större renovering av parken planeras till 2025.

Stadsutvecklingsprojektet är nu i full gång med planering och genomförande av samtliga delprojekt; Varbergstunneln, Västerport och Farehamnen. Nämnden kommer fortsatt vara väldigt involverade i dessa projekt i allt från planering till genomförande. Utöver detta pågår flera andra programarbeten i kommunen.

Nämndens viktigaste tillgång och resurs är medarbetarna. Arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare är viktigt för att både behålla och rekrytera nya medarbetare. Det finns utmaningar i att behålla medarbetare och kompetensen som finns i verksamheterna och därför kommer det att tas fram en gemensam kompetensförsörjningsplan med aktiviteter för att förbättra och utveckla arbetet inom området.

Planer och byggnation

Varbergs kommun befinner sig i en fortsatt positiv utveckling och Byggnadsnämndens verksamhet handlar till stora delar om att hantera ett "Växande Varberg" på bästa sätt. Nämndens strävan är att leverera snabbt, med en hög kvalitet och med ett bra bemötande.

För att hantera ett "Växande Varberg" krävs en verksamhet i ständig förändring. Nya sorters tjänster och kompetenser måste tillkomma och andra förändras för att följa utveckling och behov i en föränderlig omvärld. Rekryteringen sker på en arbetsmarknad med hög konkurrens och det gör det viktigt att hela

tiden sträva efter att vara en attraktiv arbetsgivare.

Organisationen kring bygglov, kundtjänst och tillsyn finansieras hela tiden för att hålla ett högt tempo och givna tidsramar med bibehållen kvalitet. Arbetet pågår även för att se till att sökande hela tiden ska få ännu bättre bemötande och service. Samarbetet med den kommungemensamma kundservicen Varberg Direkt fungerar bra och kommer att utvecklas ytterligare under 2021. Den nya digitala ansökningstjänsten för bygglov är igång och nyttjas allt mer. Syftet är att förbättra ärendehantering och få nöjdare kunder, vilket också har blivit fallet så här långt.

Arbetet med att leverera planer enligt högt ställda förväntningar fortsätter. Arbetssättet med parallella processer där samarbete med byggherrar och exploaterer ska korta handläggningstider och leverera byggnation snabbare används mer och mer. Detta är viktigt för att öka takten i bostadsförsörjningen i Varbergs kommun.

Avdelningen för geografisk information ligger verkligen i framkant när det gäller ny teknik och fyller en mycket viktig funktion för flera kommunala förvaltningar och för medborgarna. Exempelvis har arbetet med drönare inneburit att man effektiviserar och sparar tid men samtidigt kan skapa nya och bättre produkter. Baskartan, webbkartan och 3D-modeller är exempel på tjänster och produkter som hjälper våra interna verksamheter, bygg- och exploateringsföretag samt medborgare att visualisera, vilket underlättar både förståelse och verksamhet. En viktig fråga för avdelningen kommer i framtiden vara hur tillhandahållande av öppna data inom ämnesområdet ska hanteras och finansieras.

Lantmäteriavdelningen har en mycket viktig funktion och är inblandad i mycket av kommunens utveckling. Inte minst i de större projekten och man hanterar ett stort antal ärenden och är under hårt tryck. Att jobba med mer effektiva arbetssätt och nyrekrytering har lett till kortare kötider i handläggningen. Processen för att förkorta dem ytterligare pågår dock ständigt.

Service mot förvaltningar och medborgare

Servicekommitténs uppdrag är att leverera tjänster till övriga nämnder så att dessa kan fokusera på sin kärnverksamhet. Den kommungemensamma kundservice Varberg Direkt innebär ökad tillgänglighet för de som vill komma i kontakt med kommunen.

Nämnden verkar för ett kundorienterat arbetssätt. Genom att arbeta med kulturförändringar, förbättrat värdskap, service och flexibilitet har stora steg tagits för att gå från att leverera avdelningsspecifika tjänster till att bli en FM-leverantör (Facility Management) där kunden sätts i fokus och kan känna större tillit. Genom FM-konceptet tar nämnden ansvar för bland annat inköp av datorer och telefoner. Tyvärr försenades detta något under 2020 på grund av leveransproblem, men det har nu tagit ny fart och fler områden är på väg fram.

I syfte att bereda mer plats för personal i takt med att kommunen växer har nämndens egna förvaltningslokaler omvandlats och yteffektiviserats. Medarbetarna jobbar enligt modellen aktivitetsbaserat arbetssätt, med fokus på god arbetsmiljö. Verksamheten har fallit väl ut och både arbetssätt och lokaler har fått goda resultat i utvärderingarna.

Servicekommittén har en nyckelroll i kommunens interna miljöarbete. Varbergs kommun ligger långt framme i nationella jämförelser när det gäller omställningen till en fossilfri fordonsflotta. Vidare arbetas det med att stötta kommunens verksamheter i att optimera behovet av fordon i syfte att minska miljöbelastningen och därmed spara pengar som istället kan användas till kärnverksamheten. I samma syfte pågår arbete med energieffektivisering av kommunens fastigheter.

Nämnden levererar även lokalvård och måltidsservice till beställande nämnder. Alliansen har de senaste åren satsat medel för att barn och gamla ska serveras svenska och närodlat livsmedel så långt det är möjligt samt 35 procent ekologiska livsmedel. Denna prioritering ligger fast. Ett viktigt arbete tillsammans med skolan är temadagarna Bondens dag, Fiskarens dag och nu även Vilt dagen, för att eleverna ska få kunskap om var maten kommer ifrån. Stort fokus ligger också på att servera klimatsmart mat och minska matsvinnet.

Utvecklingen av IT-tjänsterna går snabbt och är en viktig förutsättning för kommunens verksamhetsutveckling. Inte minst utvecklingen av nya e-tjänster är viktig för att underlätta för kommuninvånarna att exempelvis göra ansökningar och bokningar. Detta frigör tid hos kommunens medarbetare samtidigt som det underlättar kommuninvånarnas vardag.

Miljö- och hälsoskydd

Miljö- och Hälsoskyddsnämnden arbetar kontinuerligt för att klara de kärnuppdrag och tillsynsplaner som följer av styrdokument och lagstiftning från såväl nationell nivå som EU-nivå. En ny och stramare kontrollförordning kommer att införas på nationell nivå bland annat för att skapa en mer likvärdig tillsyn över hela landet.

Arbetet med införlivandet av EU:s vattendirektiv har gått långsamt och staten menar att åtgärdsarbetet behöver förstärkas. Ett eskalerande arbete förväntas inom detta område samtidigt som dagvattenfrågor och även anmälnings- och tillsynsärenden ökat de senaste åren och förväntas fortsätta öka.

Nämndens grunduppdrag prioriteras främst, sedan följer deltagande i stadsutvecklingsprojektet, samhällsbyggnadsprocessen och förbättrat näringslivsklimat samt samordnade projekt som initieras av nationella verk och projekt som drivs inom miljösamverkan Halland och miljösamverkan Västra Götaland.

Nämndens totala verksamhet finansieras till 50% av avgifter och till 50% av ram. Det nya tillsynsuppdraget att kontrollera trängsel på serveringsställen som tillkommit under 2020 kan komma att skapa en tillsynsskuld som behöver inarbetas under både 2021 och 2022.

För att öka flexibiliteten, dynamiken och möjligheten att snabbt möta nya eller förändrade arbetsuppgifter genomförs förändringar av organisationen med mindre arbetsgrupper med eget samordningsansvar samt att gränsen mellan hälsoskyddsenheten och miljöskyddsenheten tas bort. Förvaltningen arbetar med tillitsbaserad ledning och styrning som innebär att utveckla viljan och ansvaret att delta och styra arbetsuppgifterna i syfte att skapa den "attraktiva arbetsplatsen" Eftersom arbetsmarknaden inom nämndens område är mycket konkurrensutsatt arbetas aktivt med kunskapsutveckling och vidareutbildning inom specialområden.

En ny version har införts av ärendehanteringssystemet, vilket ökar digitaliseringen och underlättar både för verksamhetsutövare och kommuninvånare. Därmed så underlättas och effektiviseras även verksamheten för medarbetarna.

Under 2020 har det skett en viss minskning av avgiftsintäkter som delvis kan kopplas till situationen med COVID 19. Varbergs kommun fortsätter dock att växa vilket innebär att antalet tillsynsobjekt – och därmed nämndens uppdrag – förväntas fortsätta öka över tid.

Gruppledare:

Ann-Charlotte Stenkil (M)
 Christofer Bergenblock (C)
 Tobias Carlsson (L)
 Morgan Börjesson (KD)

Vision och mål

Styrmodell för Varbergs kommun

Kommunens arbete styrs utifrån beslutade mål – det är en gemensam utgångspunkt för alla koncernens verksamheter. Hur detta målstyrda arbete ska gå till beskrivs i kommunens styrmodell.

I december 2018 antog kommunfullmäktige en styrmodell som berättar hur fullmäktige, nämnder och bolag ska arbeta med mål, ekonomi, kvalitet och uppföljning.

Vid varje ny mandatperiod beslutar fullmäktige om strategiska målområden och prioriterade mål som anger den politiska viljeinriktningen för de kommande fyra åren. Utgångspunkten är visionen om Varberg som västkustens kreativa mittpunkt.

Egna mål för nämnder och bolag

Utifrån de gemensamma strategiska målområden och prioriterade mål som kommunfullmäktige beslutar om, arbetar varje nämnd och bolag fram och antar egna mål som ska bidra till utveckling och måluppfyllelse inom fullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål. Även grunduppdraget, omvärldsförändringar och analys av verksamhetens kvalitet, resultat och effektivitet kan medföra prioriteringar och mål.

På vägen mot måluppfyllelse

En viktig del i det målstyrda arbetet är att fokusera på de resultat som ska uppnås. Resultaten utgör grunden och är ett viktigt underlag för att kunna analysera hur det går med måluppfyllelsen. För att göra detta enklare kopplas en eller flera resultatindikatorer till varje mål. Nämnderna ansvarar genom sina respektive förvaltningar också för att, i en verksamhetsplan, arbeta fram och beskriva övergripande strategier och aktiviteter som ska genomföras för att målen ska kunna nås.

Samarbete – nyckeln till framgång

En grundläggande utgångspunkt i styrmodellen är att god måluppfyllelse bygger på samarbete. För att största möjliga nytta ska uppnås för kommuninvånarna ska nämnder och bolag samarbeta både i arbetet med att ta fram sina mål och i arbetet för att uppnå dem.

Uppföljning och analys

Systematisk uppföljning och analys är en central och viktig del i styrmodellen. Varje nämnd och bolag ansvarar för att regelbundet och systematiskt följa upp den egna verksamheten utifrån mål och resultat, kvalitet, ekonomi och personal. Kvalitet i analysarbetet är grundläggande för att kunna skapa välgrundade slutsatser och utveckla och förbättra den kommunala verksamheten.

Varje nämnd och bolagsstyrelse rapporterar regelbundet sina ekonomiska resultat till kommunstyrelsen, samtidigt som de beskriver väsentliga personalförhållanden och sitt arbete med målen. Kommunstyrelsen rapporterar sedan vidare till fullmäktige. Genom denna process följs hur verksamheterna håller budget, hur de arbetar för en god måluppfyllelse samt om något av ”risk och väsentlighet” behöver uppmärksammas inom ramen för kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Efter årets fyra första månader görs en gemensam tertialrapport för samtliga nämnder och bolag, och efter åtta månader presenteras en gemensam delårsrapport och vid årets slut en gemensam årsredovisning. Rapporteringen kompletteras med månadsrapporter, och vid behov dialogsamtal mellan kommunstyrelsens arbetsutskott och ledningen för en nämnd eller ett bolag.

Vår vision – Varberg västkustens kreativa mittpunkt

All styrning i Varbergs kommun tar sin utgångspunkt i vår gemensamma vision, vilken är ledstjärna för alla verksamheter. Detta innebär att den ska vara vägledande i allt från målformuleringar till genomförande.

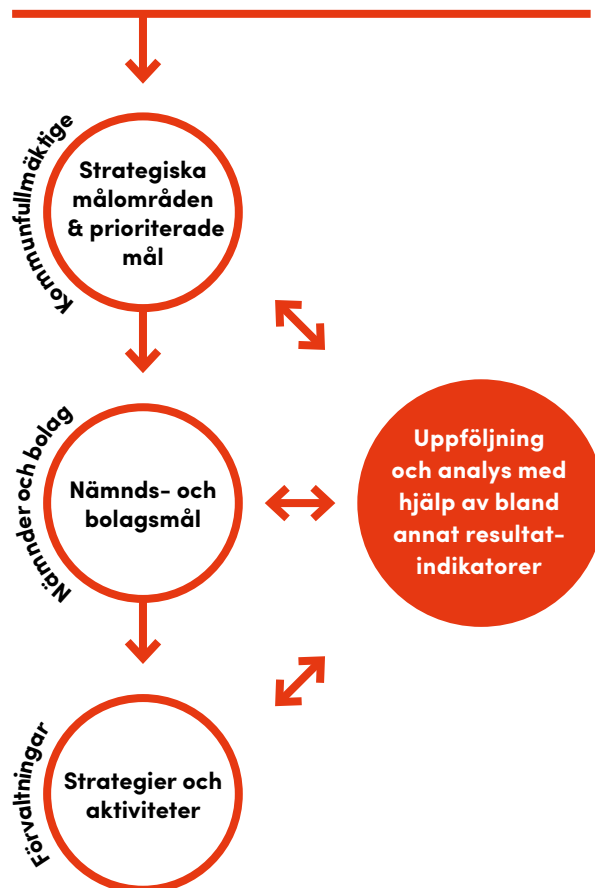
Till visionen hör förhållningssätten hållbarhet och delaktighet. Dessutom ingår en verksamhetsidé med fokus på det viktiga uppdrag som alla kommunens 5 500 anställda och politiker har gemensamt. I verksamhetsidén uttrycks den grundläggande och gemensamma utgångspunkten för hela kommunkoncernen - **Vi ska förenkla människors vardag och inspirera dem att uppnå sina drömmar.**

Att ha kommuninvånarna eller de grupper som kommunen finns till för i fokus, ska vara den centrala utgångspunkten för alla verksamheter. Vi har också fyra ledord som hjälper oss att arbeta i riktning mot visionen - **nyttänkande, framåtanda, kunskap och mod.**

Mål- och resultatstyrningen, som beskrivits tidigare, är en central del för att leda utvecklingen i riktning mot visionen. De strategiska målområdena, prioriterade målen och nämnds målen är viktiga i styrningen genom att de visar den gemensamma inriktningen för kommunkoncernen och vägleder i de prioriteringar som ska göras.

Vision: Varberg, västkustens kreativa mittpunkt

Mål och inriktning 2020–2023

För perioden 2020–2023 har kommunfullmäktige beslutat om fyra strategiska målområden och nio prioriterade mål som anger inriktningen för kommunkoncernen och vad som ska uppnås. Utgångspunkten för alla nämnder och bolag är att arbeta för ett hållbart Varberg – socialt, ekologiskt och ekonomiskt.

Här följer en kort beskrivning av respektive strategiskt målområde och vad som krävs för måluppfyllelse. Budget 2021 omfattar enbart de kommunala nämnderna, men i arbetet med fullmäktiges strategiska målområden, som beskrivs närmare nedan, ingår även de kommunala bolagen.

Målområde ①

Ett samhälle för alla

Bakgrund

Målområdet har sin bakgrund i att människors tillit till varandra och till samhällsinstitutioner är grundläggande för såväl ekonomisk utveckling som offentlig välfärd. Sambandet mellan hög tillit och välfärdsindikatorer som god hälsa, låg kriminalitet, hög grad av trygghet och uppskattad lycka är väl dokumenterad i forskningen. En polarisering i samhället riskerar att medföra ökade klyftor mellan olika grupper.

Prioriterat mål

- Varberg ska vara en inkluderande kommun som präglas av tillit och social sammanhållning.
- Alla invånare ska genom delaktighet och valfrihet få de bästa förutsättningarna genom livet.

Var är vi idag?

Kommunen bedriver arbete inom flera områden med koppling till den sociala dimensionen i kommunens hållbarhetsmål. Ett viktigt arbete som pågår är revideringen av inkluderingsstrategin.

På Varberg direkt satsas det på att leverera information som är anpassad efter invånarnas behov. Funktionerna utvecklas kontinuerligt för att kunna erbjuda tydligare och bättre vägledning och rådgivning.

Aktivt arbete sker också för att möta målgruppen barn och unga. Ett viktigt steg är arbetet med en gemensam långsiktig handlingsplan med den övergripande målbilden att öka den upplevda livskvaliteten för barn och unga, samt deras anhöriga. Arbetet sker i nära samverkan mellan fyra nämnder. Arbetet går nu in i nästa fas med gemensamma prioriteringar och fokus på tidiga, samordnade insatser.

Arbetet kring barnkonventionen har intensifierats och ett behov av kompetensutveckling inom området har identifierats. Delar av organisationen har deltagit i Barnombudsmannens utbildning på temat "Barnets bästa i samhällsplaneringen" och inför hösten pla-

neras fler utbildningstillfällen.

En dialog har också inletts mellan de samhällsbyggande nämnderna och bolagen i syfte att skapa en plattform för kunskapsutbyte inom just detta område.

Det pågår ett arbete för att definiera utsatthet och skapa kunskap om hur och varför olika grupper exkluderas. Barns delaktighet uppmärksammas då utanförskap har en stor påverkan på den psykiska hälsan. Även arbetssätt för att öka upplevelsen av delaktighet och trygghet i särskilt boende för äldre utvecklas.

Vad krävs för måluppfyllelse?

Långsiktiga strategier har tagits fram och utifrån dessa pågår ett målinriktat arbete. Samverkan mellan nämnder och bolag samt systematik i arbetet ger förutsättningar för ett effektivt arbete.

Inkludering handlar om att samhället ska vara öppet och tillgängligt för alla som lever här. Ett medvetet arbete kring inkludering och jämställdhet behöver kontinuerligt ske i kommunens samtliga verksamheter.

För att bygga ett starkt demokratiskt samhälle som präglas av tillitsfulla relationer, krävs mod att kontinuerligt möta medborgarna. Kommunen behöver arbeta mer med brukarfokus och med att säkra representationen utifrån olika perspektiv, exempelvis diskrimineringsgrunderna, i vår dialog med medborgarna.

För att lyckas i arbetet med social hållbarhet fordras ett nära samarbete med civilsamhället. Inom vissa verksamheter fungerar detta väl. För att nå måluppfyllelse krävs dock att arbetet med att stötta civilsamhället både breddas och fördjupas.

Målområde ②

Hela kommunen
lever och utvecklas**Bakgrund**

För kommunens fortsatta tillväxt och en god ekonomisk utveckling är det viktigt att det finns förutsättningar för utveckling i hela kommunen. Landsbygdens dragningskraft på turister har stärkts och efterfrågan på hållbar och närproducerad mat har ökat. Vidare bidrar teknikutvecklingen och bredbandsutbyggnaden till att knyta ihop samhället. Även tillgång till bostäder är en förutsättning för utveckling.

Prioriterat mål

- I Varberg ska det finnas goda och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen.
- En variation av bostäder ska tillgodose invånarnas behov.
- Kommunen ska främja en god infrastruktur och ett hållbart resande.

Var är vi idag?

Kommunen arbetar aktivt för att skapa attraktiva livsmiljöer. Det pågår exempelvis strategiskt arbete med utveckling av flera serviceorter i kommunens östra delar. Fördjupade översiktsplaner för flera orter är klara för antagande medan arbete med ortsutvecklingsstrategier pågår för andra.

På olika platser i kommunen har förskolor, skolor, mötesplatser och lekplatser byggts ut och en ny tillgänglighetsanpassad badanläggning har färdigställt. Ett arbete med havsnära och gröna miljöer har också bedrivits liksom systematiskt arbete med ekosystemtjänster, alltför att säkra bra livsmiljöer för nuvarande och framtida kommuninvånare.

Antalet färdigställda bostäder ligger något under förväntan vilket troligen beror på både den tidigare påbörjade lågkonjunkturen men även pandemin covid 19. Ett flertal stora projekt är dock igång, inte minst arbetet med den nya stadsdelen Västerport. Varbergs Bostads AB har också påbörjat byggnation

av ett stort antal bostäder. För att möta det ökade behovet av särskilda boenden planeras och byggs det på flera platser.

Att resa hållbart är lättare i kommunens tätbebyggda områden men flera arbeten har startats för att öka möjligheterna i hela kommunen.

Framtagande av en ny cykelplan pågår, liksom arbete med bil- och godsplan samt gång- och tillgänglighetsplan. I satsningen på spårbunden trafik ingår förutom projektet

Varbergstunneln även planering av en ny tågstation i Väröbacka.

Inom god infrastruktur ingår även vatten, energi och bredband. VA-utbyggnaden i kommunen står inför stora utmaningar och för att öka resurserna inom området har en VA-samordnare anställts.

Vad krävs för måluppfyllelse?

Tillsammans får organisationen hela kommunen att leva och utvecklas. Samordning mellan nämnder och bolag är grunden till en långsiktigt hållbar samhällsbyggnad. Inom flera områden är samverkan igång, inte minst inom stadsutvecklingsprojektet och här finns goda exempel att följa inom kommande projekt.

Att genom variation kunna tillgodose invånarnas behov av bostäder är en utmaning framåt. En ny bostadsförsörjningsstrategi är under framtagande och blir ett viktigt verktyg under mandatperioden. Andra viktiga delar för att kunna tillgodose invånarnas behov är arbetet med lokalförsörjning där fortsatt samordnat arbete är viktigt.

Livskraftigt näringsliv

Målområde ③

Bakgrund

En allt viktigare framgångsfaktor för alla typer av organisationer är möjligheten att skapa goda nätverk mellan människor, organisationer och företag. I samverkan med varandra kan olika kunskaper och erfarenheter kombineras på ett kreativt sätt som bidrar till utveckling och framgång.

Prioriterat mål

- Kommunen ska vara en möjliggörare som ger företag förutsättningar för etablering, expansion och utveckling.
- I kontakten med kommunen ska näringslivet få bästa möjliga bemötande och service.

Var är vi idag?

Kommunen har inlett ett antal viktiga insatser för att samordna arbetet för ökat stöd till näringslivet. Utvecklingen av samhällsbyggnadsprocessen och arbetet med stadskärnan är två exempel.

Nämndernas och bolagens förbättringsarbete för att möta näringslivet i vardagen och vägleda i den kommunala strukturen bidrar till ett förbättrat företagsklimat. En ny plan för företagsklimatarbetet håller på att utarbetas.

Kompetensförsörjning är en viktig fråga för näringslivet. Näringslivets representation inom yrkeshögskolan och andra utbildningsinsatser skapar goda möjligheter att forma utbildningar som möter näringslivets kompetensbehov.

Sysselsättningen kopplat till besöksnäringen är viktig för kommunens unga som ofta får sitt första arbete i näringen, men också för andra branscher som levererar till turistnäringen. Besöksnäringens bransch är en av de branscher som har det tufft under rådande omständigheter.

Vad krävs för måluppfyllelse?

Arbetet i de långsiktiga processerna kring samhällsbyggnad och stadskärnans utveckling behöver konkretiseras och formaliseras tydligare framåt och samordning mellan nämnder och styrelser kommer behöva ske för att optimera resultatet.

Måluppfyllelsen under mandatperioden kommer att påverkas av hur företagets situation kommer att utvecklas konjunkturmässigt och hur den pågående pandemin kommer påverka utvecklingen långsiktigt. Företagsklimatarbetet handlar till stor del om att underlätta och stödja näringslivet och att ge förutsättningar för nämnder och bolag att med ett gott bemötande och en god kommunikation hantera det kommunala uppdraget. Inom arbetet med företagsklimatet kommer insatser kring kommunikation, bemötande och information fortsatt vara viktiga. Proaktiv och tydlig kommunikation i god tid samt samverkan mellan nämnder/bolag är insatser som behöver stärkas.

Tillgången till verksamhetsmark är fortsatt begränsad, vilket påverkar möjligheterna till nyetablering och expansion. Efterfrågan på verksamhetsmark kan dock komma att påverkas till följd av konjunkturläget.

Mycket tyder på en betydligt tuffare situation för näringslivet framöver. Handeln i stadskärnan har redan påverkats markant. Kommunens förmåga att på ett nytänkande sätt hantera och anpassa sig till förändringar som näringslivet står inför, kommer att avgöra hur väl målen uppnås.

Organisation som utmärks av utveckling och förnyelse

Målområde ④

Bakgrund

Kommuner och regioner står de närmaste åren inför stora pensionsavgångar, brist på utbildad personal och svårigheter att rekrytera vissa yrkesgrupper. En allt hårdare konkurrens om kompetens ställer krav på kommunen som arbetsgivare och på verksamhetens utformning. Samtidigt ger teknikutveckling ökade möjligheter till effektivisering. Genom digitalisering och artificiell intelligens (AI) sker omvälvande förändringar som påverkar alla organisationer.

Prioriterat mål

- Kommunen ska visa nytänkande och använda ny teknik och digitalisering för att utveckla verksamheter och arbetsmetoder.
- Kompetensförsörjningen ska tryggas genom fokus på gott ledarskap och ett hållbart arbetsliv.

Var är vi idag?

Nämnderna och bolagen har tagit viktiga steg när det gäller digitalisering av verksamhet. Förändringstakten har inom vissa områden varit snabbare än väntat till följd av rekommendationerna om social distansering. Under 2020 inleddes ett arbete med att fördela de särskilda budgetmedlen som fullmäktige beslutat om för digitalisering och personal- och kompetensförsörjning. Sammantaget bedöms de extra satsningarna ha underlättat och bidragit till framdrift i nämndernas utvecklingsarbete avseende digitalisering och kompetensförsörjning.

Hittills har organisationen klarat sig väl när det gäller kompetensförsörjning. Utbildningssamarbeten, nytänkande vid nyrekrytering och satsning på särskild rekryterare har tillsammans med Varbergs attraktivitet bidragit till att behörighetsnivåer är höga, och få tjänster är vakanta för längre tid. Det finns dock undantag i vissa yrkesgrupper där bemanningssituationen är mer problematisk. Ett fortsatt aktivt arbete inom området är dock viktigt för att bibehålla de höga behörighetsnivåerna och en hög attraktivitet.

Vad krävs för måluppfyllelse?

En utmaning framåt är att skapa en tydlig och strategisk samordning av den digitala utvecklingen i kommunen, där det behövs och är möjligt. Det handlar både om digitaliseringen i sig, i form av tekniska lösningar, verktyg och nya arbetssätt, men även organisationens förmåga att ställa om och anpassa verksamheten till nya förutsättningar. Genom samordning kan goda exempel tillvaratas och spridas för bredare införande i flera verksamheter. Detta hjälper till att effektivisera det samlade arbetet i kommunen.

För att utveckla det långsiktigt goda ledarskapet och det hållbara arbetslivet är det viktigt att implementeringen av ledarskaps- och medarbetarskapsinsatser prioriteras framöver. Även fortsatt fokus på jämställda arbetsplatser är en viktig pusselbit för detta.

Sjukfrånvarons utveckling behöver följas och mötas med hälsofrämjande fokus och insatser. Vilka långsiktiga effekter som pandemin kommer att få kopplat till ett hållbart arbetsliv är i nuläget svårt att förutse. Organisationen behöver sammantaget ha en god beredskap för att kunna möta dessa eventuella konsekvenser.

För måluppfyllelse krävs systematiskt och strategiskt långsiktigt arbete med målområdets frågor. Flera satsningar planeras eller har startats upp som kräver ett tålmodigt implementeringsarbete under ett antal år för att ge effekt.

God ekonomisk hushållning

Kommuner har sedan 1992 års kommunallag trädde i kraft haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Under år 2000 tillkom balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet att använda en resultatutjämningsreserv (RUR). Samtliga delar av regelverket ska årligen följas upp i årsredovisning och förvaltningsberättelse.

God ekonomisk hushållning enligt kommunallagen innebär att kommunerna ska sköta sin ekonomi på ett ansvarsfullt sätt, att resurserna i verksamheten används till rätt saker och att de utnyttjas på ett effektivt sätt. Kommunallagen sammanfattar:

- För verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.
- För att utjämna svängningar i kommunens intäkter kan kommunen anta regler för hantering av resultatutjämningsreserv.

Vad är god ekonomisk hushållning för Varbergs kommun?

Styrning och ledning i Varbergs kommun utgår från kommunens styrmodell. I styrmodellen ges en övergripande helhetsbild av hur verksamheten i kommun-koncernen leds och styrs, hur arbetet planeras och följs upp och vilka krav som ställs på nämnder och bolag.

Genom styrmodellen förtydligas att det är fullmäktiges strategiska målområden och prioriterade mål som tillsammans med fullmäktiges finansiella mål, utgör ramverket för en god ekonomisk hushållning i Varberg. Målet är att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt och att ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

Ordning och reda i kommunens ekonomi är en förutsättning för en god och hållbar utveckling. En välskött ekonomi skapar trygghet för såväl företag som hushåll och lägger grunden för fler arbeten och en trygg gemensam finansiering av välfärden.

De finansiella målen ska säkerställa att varje generation själv bär kostnaden för den service som den konsumerar. Målen är därför formulerade så att de genererar ett ekonomiskt resultat som klarar framtida åtaganden såsom pensionskostnader och investeringar och är utformade som ett genomsnitt över en längre tidsperiod.

Finansiella mål

Varbergs kommun har två finansiella mål:

1. Årets resultat ska som ett genomsnitt uppgå till minst 135 mnkr per år för perioden 2017–2025.
2. Soliditetsnivån ska som genomsnitt ej understiga 60 procent (exkl pensionsåtaganden samt exkl internbankslån till bolagen) per år för perioden 2017–2025.

Resultatutjämningsreserven

År 2013 fattade kommunfullmäktige beslut om en resultatutjämningsreserv som ska utjämna normala svängningar i kommunens intäkter. Syftet är att skapa en buffert under högkonjunktur för att ha som säkerhet vid vikande skatteunderlag i samband med lågkonjunktur.

Riktlinjer för resultatutjämningsreserven:

- Resultatutjämningsreserven utgör en del av kommunens eget kapital.
- Avsättning till resultatutjämningsreserven får göras, om kommunens finansiella mål är uppnådda, med ett maximalt belopp som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat, eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning.
- Ett tak fastställs för hur stort belopp som sammanlagt får finnas i reserven vid utgången av varje redovisningsår. Maximalt 10 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning får avsättas till resultatutjämningsreserven.
- Beslut om att använda medel från resultatutjämningsreserven ska fattas i samband med kommunens beslut om budget, men kan vid behov revideras i samband med beslut om bokslut. Vid disponering bör en bedömning göras för när konjunkturen förväntas återhämta sig.
- I budgetbeslutet för kommande års budget kan maximalt ett belopp motsvarande 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning tas i anspråk ur resultatutjämningsreserven (dock ej mer än vad som är reserverat).
- Förändring av resultatutjämningsreserven kräver ett aktivt fattat beslut av kommunfullmäktige.

Planerings- förutsättningar

Statlig styrning och samhällsekonomisk utveckling

Kommunens budgetarbete påverkas i mycket hög grad av den statliga styrningen. I regeringens vår- och höstpropositioner framgår hur statliga beslut kommer att påverka kommunerna, och därmed Varbergs kommuns budgetarbete.

Den samhällsekonomiska utvecklingen

Regeringen lämnade i sin budgetproposition i september 2020 en prognos över ekonomins utveckling fram till år 2023. Propositionen beskriver utvecklingen i den globala och svenska ekonomin som mycket osäker till följd av den pågående pandemin. Såväl BNP som sysselsättning förväntas minska dramatiskt under 2020, med 4,9 respektive 4,3 procent. En relativt snabb återhämtning antas ske 2021–2023, men lågkonjunkturen dröjer ändå kvar ända till 2023.

Även Sveriges kommuner och regioner (SKR) lämnar under året prognoser kring den samhällsekonomiska utvecklingen och tar fram budgetförutsättningar som landets kommuner kan använda i sitt planerings- och uppföljningsarbete. Den senaste prognosen lämnades i oktober genom cirkulär 20:39. Precis som i tidigare prognos beskriver SKR det mycket osäkra ekonomiska läge som råder sedan pandemins utbrott. Även i detta cirkulär väljer man att benämna sin prognos som ett scenario för att illustrera den exceptionella osäkerhet som råder.

Även SKR gör bedömningen om en kraftig nedgång av BNP och sysselsättning under 2020. Man tror på en stadig men utdragen återhämtning från tredje kvartalet 2020 som driver den svenska ekonomin mot normalkonjunktur 2024. Resursutnyttjandet stärks därmed gradvis efter det stora fallet i produktion och sysselsättning under första halvåret 2020.

Budgetpropositionen

Regeringen aviserade vid ett flertal tillfällen under 2020 om ökade generella statsbidrag till välfärdssektorn och Riksdagen beslutade i februari och i juni om tillskott på sammanlagt 18,7 mdkr till landets kommuner för 2020, 8,75 mdkr av dessa kvarstår även åren 2021 och framåt. Genom budgetpropositionen för 2021 föreslår regeringen ytterligare åtgärder för att återsätta ekonomin och för att minska risken för nedskär-

ningar i de offentliga verksamheterna. För kommunernas del innebär detta dels tillfälligt ökade generella statsbidrag 2021 och 2022, dels riktade statsbidrag till kommunernas olika verksamheter. De större förändringarna kan sammanfattas i följande punkter:

- De generella bidragen till kommunerna ökar med ytterligare 7 mdkr 2021 och av dessa beräknas 3,5 mdkr kvarstå 2022.
- Riktat permanent statsbidrag på 4 mdkr till äldreomsorgen.
- Ökad satsning på kompetensen hos baspersonalen inom äldreomsorgen, det så kallade äldreomsorgslyftet. För 2021 avsätts totalt 3,4 mdkr.
- För att förbättra arbetsvillkoren för personalen inom äldreomsorgen görs en satsning på en återhämtningsbonus. För 2021 avsätts 0,2 mdkr och för 2022-2023 0,6 mdkr.
- För att skapa förutsättningar för kommuner att erbjuda ökad undervisningstid, personalförstärkningar och bättre förutsättningar för personalen, aviseras 1 mdkr till skolan. Satsningen gäller enbart 2021 och finansieras delvis genom att satsningen på lärarassistenter avslutas.

Skatter och generella statsbidrag

Kommunens största inkomstkälla är skatteintäkterna, de utgör nära 80 procent av de totala kommunala intäkterna. Skattesatsen för Varbergs kommuninvånare ligger sedan 2012 på 20,33 procent, för beskattning av löneinkomster, pensioner och sociala ersättningar.

Kommunens skatteintäkter påverkas främst av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna ska bli, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Varbergs kommun använder sig av prognoser från SKR samt kommunens befolkningsprognos.

Löneökningar och förändring av sysselsättningen är sådant som påverkar det kommunala skatteunderlaget. SKR beskriver i de budgetförutsättningar som presenterats för åren 2020–2023 att den pågående pandemin och de åtgärder som vidtagits för att mildra pandemins effekter, på olika sätt påverkar samhällsekonomin i landet och därmed även skatteunderlagets utveckling. De krisåtgärder som riksdagen beslutat om, såsom korttidspermittering och olika sociala ersättningar, har mildrat de ekonomiska effekterna och bidragit till att hålla uppe skatteunderlaget under 2020. För år 2021 förväntas dock skatteunderlagstillväxten bli nästan

Skatteunderlagsprognoser

Procentuell förändring under året	2019	2020	2021	2022	2023
SKR, oktober	2,8	1,9	1,5	3,5	3,9
Regeringen, september	2,9	2,0	2,2	3,6	3,9

Källor: SKR och regeringen

lika låg som under finanskrisens värsta år, 2009. För åren 2022–2024 förväntas en ihållande stark sysselsättningstillväxt, men då löneökningarna förväntas vara måttfulla växer skatteunderlaget långsammare än genomsnittet för de senaste konjunkturcyklerna.

Kommunal utjämning inklusive fastighetsavgift

Vid sidan av skatteintäkterna är det kommunala utjämningssystemet, där den kommunala fastighetsavgiften ingår, en viktig inkomstkälla för Varbergs kommun. Det kommunala utjämningssystemet består av statliga bidrag för att utjämna skilda förutsättningar mellan landets olika kommuner. Vissa delar av utjämningssystemet innebär att Varbergs kommun får ta emot bidrag, medan andra delar medför avgifter. Nedan beskrivs systemets olika delar lite närmare:

- **Inkomstutjämningen** kompenserar för olikheter mellan olika kommuners skattekraft, det vill säga skillnaderna i medborgarnas genomsnittsinkomst. Samtidigt skjuter staten till medel så att varje kommun är garanterad en inkomstnivå som motsvarar 115 procent av medelskattekraften i Sverige.
- **Kostnadsutjämningen** ska balansera strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan kommuner, till exempel skillnader i andelen barn och äldre bland invånarna. Systemet ska däremot inte utjämna för skillnader som beror på servicenivå, kommunala avgifter eller politiska prioriteringar.
- **LSS-utjämningen** ska jämställa kommunernas kostnader för LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Här avgörs utjämningen av antalet personer inom kommunen som är brukare av insatser inom LSS.

- **Den kommunala fastighetsavgiften** infördes 2008 och innebär att den kommuninvånare som äger en fastighet ska betala en avgift baserad på taxeringsvärde.
- **Regleringsbidrag/regleringsavgift** innebär att den totala nivån för en kommuns samtliga utjämningsbidrag jämförs med statens anslagna medel för kommunal utjämning. Beroende på om de anslagna medlen är högre eller lägre än kommunens netto, genererar det ett bidrag eller en avgift för kommunen.

Nämndernas utblick

Nämnderna har i sina budgetunderlag beskrivit de viktigaste och mest prioriterade frågorna för planperioden. Nedan följer en beskrivning av ett antal, för nämnderna, gemensamma utmaningar och utvecklingsbehov.

Växande befolkning och stigande förväntningar

Kommunens expansion kommer enligt prognoserna att fortsätta och utsikten är att kommunen under kommande år möter ett ökat tryck i samtliga verksamheter. En tydlig trend är ökade förväntningar från invånare, näringsliv och besökare i takt med expansionen. De höga förväntningarna gäller såväl verksamhetens kvalitet och servicenivå som verksamheternas tillgänglighet och snabbhet i kontakt med invånare. Det ställs också allt tydligare krav på kommunen att agera som en organisation, vilket ställer krav på samarbete och väl fungerande samverkan mellan nämnder och bolag. Expansionen innebär också ökat behov av underhåll på kommunens olika anläggningar då användningen och slitaget ökar.

Skatteintäkter och generella statsbidrag för Varbergs kommun, mnkr

	Budget 2020	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatteintäkter						
Skatteinkomster	3 002,5	3 036,7	3 136,8	3 275,4	3 425,9	3 592,3
Slutavräkning 2020	-9,0					
Slutavräkning 2021		-23,1				
Summa skatteintäkter	2 993,5	3 013,7	3 136,8	3 275,4	3 425,9	3 592,3
Generella statsbidrag						
Inkomstutjämning	480,1	494,4	529,3	580,0	599,7	625,9
Kostnadsutjämning	-122,7	-129,8	-108,9	-103,6	-125,2	-112,1
Regleringsbidrag/-avgift	66,9	194,4	167,0	172,6	179,2	185,0
Välfärdsmiljarder	8,3					
Införandebidrag	47,6	19,8				
LSS-utjämning	-57,0	-66,1	-67,3	-68,6	-69,7	-71,0
Fastighetsavgift	139,1	147,1	147,1	147,1	147,1	147,1
Summa generella statsbidrag	562,4	659,9	667,3	727,5	731,2	774,9
SUMMA SKATTER OCH GENERELLA STATSBI DRAG	3 555,8	3 673,6	3 804,1	4 002,9	4 157,1	4 367,2

Hårdare konkurrens om kompetens

Konkurrensen om kompetent arbetskraft tilltar alltmer mellan kommuner, regioner, statliga organisationer och privata bolag. Flertalet nämnder ser effekter av detta och anger att personal- och kompetensförsörjning är en viktig och prioriterad fråga kommande år. Flera anger att det blir allt svårare att hitta kompetens inom vissa yrkesgrupper och ser detta som en utmaning samtidigt som kommunen växer och förväntningarna stiger. Digitalisering, attraktivitet som arbetsgivare, utbildning i egen regi, mentorskap, kombinationstjänster och samverkan med andra kommuner är några av de områden som lyfts fram som viktiga för en hållbar kompetensförsörjning.

Verksamhetsutveckling genom digitalisering och ny teknik

Samtliga nämnder beskriver vikten av att arbeta med verksamhetsutveckling genom digitalisering och användning av ny teknik. Utvecklingen sker snabbt och inom ramen för flera parallella arenor. Utveckling av digitala tjänster bedöms vara centralt för att möta ökande krav på tillgänglighet och dygnet-runt-service avseende delar av kommunens tjänster. Flera nämnder lyfter fram vikten av att den tekniska infrastrukturen och IT-plattformarna stödjer och möjliggör arbetet, vilket initialt kan innebära en del investeringar. Flera påpekar också att digitaliseringen förutsätter att organisationen har utvecklat sin förändringsförmåga och att medarbetare och verksamheter rustas med de färdigheter som krävs. För att möjliggöra detta krävs att det finns digitala kompetenser på alla nivåer och att det finns förutsättningar till förändringsledning för att kunna ta tillvara möjligheter och hantera utmaningar.

Effekter på lång sikt av pågående pandemi

2020 har starkt påverkats av den pågående pandemin. Även på lång sikt spås effekter som påverkar kommunens verksamheter. Detta gäller både det faktum att delar av planerat utvecklingsarbete har fått pausas och skjutas fram samt konkret påverkan på verksamheterna såsom ökat behov av ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsinsatser. Nationellt har begrepp som "vård- och omsorgsskuld" etablerats. Även kommunens vård och omsorg har pausats eller minskat ner omfattningen av vissa insatser, vilket innebär en risk för att behoven kommer öka i framtiden. De ekonomiska förutsättningarna under planperioden är osäkra och det bedöms vara svårt att förutspå pandemins påverkan på konjunkturen, med avseende på hur djup och långvarig denna kommer att bli.

Behov av omställning och effektivisering

Samtliga nämnder lyfter behovet av att under planperioden arbeta med effektivisering, omställning och anpassning av verksamheten. Dels utifrån de ekonomiska förutsättningarna, dels utifrån förändrade krav och behov både internt och externt. Ökade statliga krav på kommunens verksamhet noteras inom flera områden.

Att optimera och åstadkomma ett effektivt utnyttjande av kommunens lokaler med högre grad av samutnyttjande mellan olika verksamheter bedöms vara viktigt.

Social hållbarhet

Kommande år innebär utmaningar för kommunen avseende att växa på ett hållbart sätt. En faktor som uppmärksammas under flera år är behovet av bostäder i stort men också för olika målgrupper.

En effektiv och välfungerande samhällsbyggnadsprocess är en förutsättning för att Varbergs kommun ska kunna växa med nya bostäder, mark för verksamheter och byggnation av kommunal service. En utbyggnad av samhället involverar många olika kompetenser och funktioner i processer som ofta pågår under lång tid. För att uppnå en effektiv samhällsbyggnad framöver kommer stora krav att behöva ställas på samordning mellan nämnder och styrelser för att optimera planeringen. Det behövs också en ökad samordning avseende resurssättning, tidplan och prioritering av de olika samhällsbyggnadsprojekt som ska startas upp eller redan är igång. Flera nämnder lyfter fram vikten av att det utvecklingsarbete som inlett för en effektiv samhällsbyggnadsprocess fortsätter.

Stärkt arbete kring barn och unga

I Varbergs kommun är uppväxtvillkoren för barn och unga förhållandevis goda, men ohälsan ökar. För att bibehålla, stärka och förbättra uppväxtvillkoren, livsmiljön samt levnadsvanorna för barn och unga ser nämnderna ett behov av att under kommande år intensifiera samverkan både internt och externt kring denna målgrupp. Samverkan rör främst förskole- och grundskolenämnden, kultur- och fritidsnämnden, socialnämnden samt utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden som tillsammans bedriver verksamhet som spänner över barnets resa från nyfödd till vuxen.

Arbete kring en långsiktig plan för barn och unga har inlett och kartläggning av var det finns störst behov av utveckling och samarbete pågår. Sammantaget är inriktningen att stärka den upplevda livskvaliteten för barn, unga och familj genom att möta behov tidigt och samordna insatser med andra aktörer. Syftet med arbetet är framförallt att finna samverkansvinster som gynnar målgruppen genom att främja skyddsfaktorer och minska riskfaktorers inverkan. Detta ska ske genom att skapa stödjande miljöer och genom att tillhandahålla såväl generella som riktade insatser i tidigt skede. Bedömningen är att denna typ av samordnat arbete leder till förbättrad hälsa och lägre ohälsa för barn och unga.

Varberg växer och utvecklas

Kommunens styrkor och unika möjligheter till en fantastisk livsmiljö med sitt läge, havet och naturen skapar goda långsiktiga förutsättningar för tillväxt i hela kommunen.

Befolkningsprognos

Varberg fortsätter att växa och folkmängden ökar. Den 31 december 2019 var antalet invånare 64 601 personer. Under 2019 ökade antalet med 971 personer. Befolkningsökningen har under de inledande månaderna av 2020 varit relativt svag, i jämförelse med de senaste årens starka tillväxt. Den främsta förklaringen till det har varit en förhållandevis svag inflyttning som bedöms vara en effekt av pandemin.

Varje år tar Varbergs kommun fram en befolkningsprognos. Prognosen ligger till grund för den långsiktiga verksamhetsplaneringen för kommunens förvaltningar och bolag. Årets prognos sträcker sig över perioden 2020–2024 med utblick mot 2034. Befolkningsprognosen baseras på statistik från SCB samt kommunens planerade bostadsbyggnation för den aktuella perioden.

Enligt den senaste prognosen räknar kommunen med att växa med cirka 19 600 personer och cirka 9 400 bostäder fram till år 2034. Det ger en befolkningsökning på cirka 1 300 personer i genomsnitt per år.

Folkmängd, totalprognos 2020–2034

Ålder	Utfall 2019	Utblick 2025	Utblick 2030	Utblick 2034
0–5 år	4 309	4 770	5 262	5 633
6–15 år	7 715	8 542	9 105	9 808
16–18 år	2 144	2 552	2 805	2 935
19–24 år	3 732	4 487	5 127	5 454
25–64 år	31 493	34 190	37 078	39 725
65–79 år	11 276	12 189	12 602	13 403
80–w	3 932	5 203	6 594	7 262
Summa	64 601	71 931	78 573	84 220

Källa: Befolkningsprognos 2020–2034 Varbergs kommun.

Utbyggnad av bostäder

Det är många som vill bosätta sig inom kommunen och likaså många små- och storskaliga företag som är intresserade av att etablera sig här. Kommunen strävar efter att tillhandahålla tomter i attraktiva lägen för olika ändamål. Att utbyggnaden har en geografisk spridning är viktigt för att skapa förutsättningar för hela kommunen att leva och växa.

Inom kommunen efterfrågas bostäder både inom och utanför tätort. Nya ytor för bostads- och verksamhetsetableringar har identifierats i kommunens serviceorter i öst (Veddige, Rolfstorp-Skällinge, Tvååker, Kungsäter) i samband med framtagandet av nya fördjupade översiktsplaner för orterna. Totalt sett ses en potential för 28 hektar verksamhetsmark och 725–945 bostäder i dessa orter.

Det sammanvägda bostadsbehovet för Varbergs kommun bedöms ligga på 400–500 färdigställda bostäder årligen bedömt utifrån kommunens egen befolkningsprognos, bostadsmarknadsanalys samt Boverkets bostadsbehovsanalys.

Bland de områden som förväntas byggas ut närmast i tid är förtätningsprojekt inom stadsområdet, Västerport, Väröbacka, Veddige, Tvååker samt Gamla Köpstad/Östra Träslövsläge. Tillsammans beräknas pågående och planerade projekt att ge kommunen ett tillskott av i snitt 600 bostäder årligen. De större utbyggnadsområdena omfattar från ca 200 upp till ca 2 500 bostäder vardera, sammanlagt ca 11 000 bostäder fram till 2034.

Kommunen arbetar aktivt med ytterligare stora utbyggnadsområden för att på lång sikt skapa möjlighet för utbyggnad av bostäder, verksamheter med mera i kommunen.

Personal- och kompetensförsörjning

Under många år har det talats om de stora utmaningar vi står inför i vårt samhälle; En åldrande befolkning med ökade behov av vård och omsorg, samtidigt som gruppen barn och unga växer. Parallellt sker en snabb teknisk utveckling.

Pandemins framfart har gjort avtryck i många delar av samhället under 2020. Arbetsätt och arbetsvillkor har förändrats, användandet av teknik som stöd för arbete på distans har utvecklats och nya sätt att mötas och kommunicera har prövats. Ännu går det inte att säga hur dessa förändringar kommer att påverka samhället på lång sikt, men sannolikt är många av dem här för att stanna.

Behovet av tillgång till ny personal inom samhällsbärande områden kvarstår. Möjligen kan tillgången till vårdpersonal som undersköterskor och sjuksköterskor öka, då fler unga har sökt sig till dessa utbildningar, både på gymnasial och eftergymnasial utbildningsnivå och till högskolor. Personal inom stadsbyggnadssektorn, IT och social omsorg är sedan tidigare erkänt svårrekryterade. Fem utmejslade kompetensförsörjningsstrategier vägleder kommunens arbete för att attrahera, behålla och utveckla medarbetare.

Satsningar på personal- och kompetensförsörjning samt digitalisering

I samhället pågår en omställning där strukturer, arbetssätt och välfärdssystem som funnits under lång tid kommer att ändras i grunden. Samtidigt kräver den demografiska utvecklingen en snabbare förändringstakt än tidigare. Det behov av verksamhetsutveckling som finns idag, kräver mer samarbete över gränser, och att ny teknik och digitalisering i ännu större utsträckning kopplas samman med kompetensförsörjningen.

För att kunna bygga ett framtidens Varberg som är hållbart, jämlikt och tryggt och för att kunna fortsätta leverera samhällsservice till invånarna, behöver nya vägar testas.

Under mandatperioden har därför den politiska ledningen i kommunen valt att satsa extra medel för att möjliggöra ett kommunövergripande digitaliseringsarbete och ytterligare medel för att säkra personal- och kompetensförsörjningen. Under 2020 har ett 20-tal utvecklingsprojekt inom i stort sett alla förvaltningar påbörjats med hjälp av dessa medel. Bland annat omfattar projekten ett tydliggörande av medarbetarnas digitala vardag, ökad digital fingerfärdighet och flera nya rutiner för att förenkla och minska pappershantering för kommunens invånare. Det arbetet kommer att utvärderas och utvecklas under kommande år, för att ge möjlighet att pröva nya vägar, metoder och arbetssätt.

Finansiell analys

Modell för finansiell analys

För att beskriva och analysera kommunens ekonomiska läge används en modell som är framtagen av Kommunforskning i Västsverige (KFi) vid Göteborgs universitet. Den bygger på fyra finansiella aspekter; resultat, kapacitet, risk och kontroll. Modellen omfattar en genomgång av kontroll över den finansiella utvecklingen av lång- respektive kortfristig betalningsberedskap och betalningskapacitet samt av riskförhållande.

Målsättningen är att med modellens hjälp kunna identifiera eventuella finansiella problem och klargöra om kommunen har en god ekonomisk hushållning.

Resultat

Kommunens driftsresultat

Det första finansiella målet fastställer att årets resultat i genomsnitt ska uppgå till minst 135 mnkr per år för perioden 2017–2025. Målet är satt för att kommunen ska klara av den ekonomiska utmaning det innebär att växa till en befolkning på 80 000 invånare fram till år 2030–2035. Ökningen i invånarantal kommer att kräva stora investeringar i kommunal service men även resultera i stora exploateringsintäkter.

Genomsnittsmålet innebär att årsresultaten varierar mellan åren. Resultaten för 2017 till 2019 har legat på mellan 116 och 157 mnkr och det prognosticerade resultatet för 2020 pekar mot 302 mnkr. Det historiskt goda resultatet underlättar att nå det första finansiella målet under planeringsperioden.

Resultatnivåerna i planeringen för 2021 till 2025 förutsätter en omfattande anpassning, omställning och effektivisering av verksamheterna i storleksordningen 280 mnkr.

I planperioden är det viktigt att beakta att det under många år framöver ingår exploateringsöverskott,

reavinster på anläggningstillgångar och redovisningsmässiga intäkter i form av gåvor i budgeten. Dessa överskott är nödvändiga att beakta i planeringsarbetet och bidrar starkt till de höga resultatnivåerna men det är även avgörande att planera för ett grundresultat som lägst ger ett positivt resultat där nyss nämnda överskott inte ingår.

Förutsatt att planerad effektivisering, omställning och anpassning av verksamheten genomförs, uppnås de finansiella målen under planperioden 2017–2025. Det leder även till att det underliggande resultatet är positivt i sex av nio år för motsvarande period. Budget 2021 och plan 2022–2025 baseras på oförändrad skattesats med 20,33 procent.

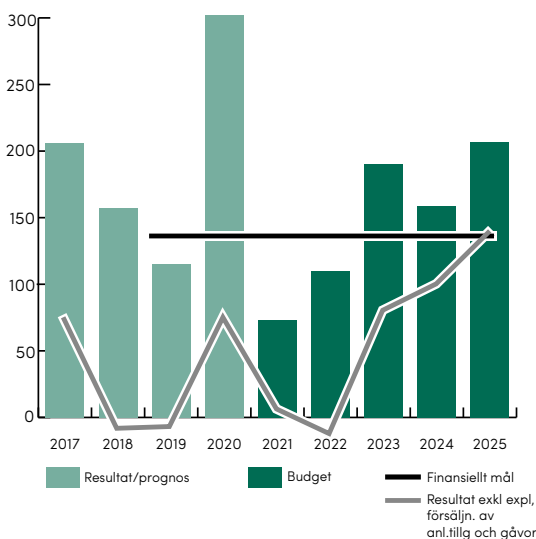
Skatt- och nettokostnadsutveckling

Kommunens skatteintäkter inklusive kommunal-ekonomisk utjämning beräknas öka med mellan 0,6 och 7,2 procent per år under åren 2017–2025, den varierande ökningstakten beror på befolknings- och skatteunderlagsförändring. Den rådande pandemin och kraftigt växande befolkningen ger en stor skillnad i ökningstakten mellan åren.

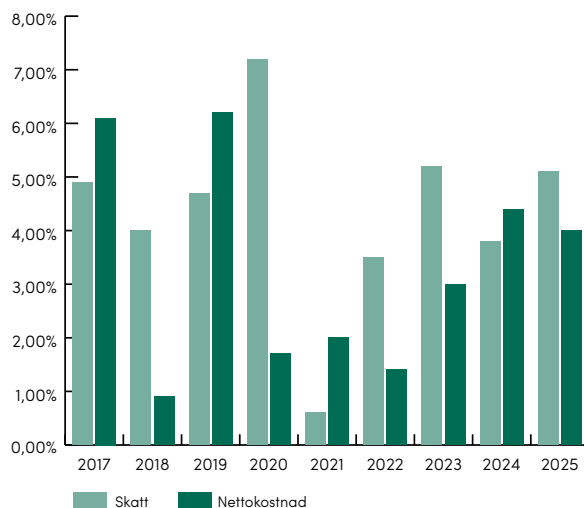
Ur ett ekonomiskt perspektiv är det viktigt att nettokostnaderna inte ökar mer än skatteintäkterna och om inga anpassningar görs kommer nettokostnaderna att öka avsevärt mer än skatteintäkterna vilket inte är långsiktigt hållbart. Diagrammet ”Skatt- och nettokostnadsutveckling” visar ökningstakten och nödvändigheten av att hålla nettodriftkostnaderna på en hållbar nivå.

Den pågående pandemin gör att osäkerheten i bedömningen av skatteintäkterna är ovanligt stor. SKR benämner sin bedömning som ett scenario istället för prognos för att tydliggöra hur stor osäkerheten är. En bedömd förändring av skatteunderlaget med en procentenhet innebär ökade eller minskade skatteintäkter för kommunen med 30 mnkr.

Driftresultat, mnkr

Skatt- och nettokostnadsutveckling, %

Investeringsnivå

Nedanstående diagram visar en genomsnittlig investeringsnivå på 522 mnkr för perioden 2017–2025. Den höga investeringsnivån är möjlig tack vare en hög budgeterad resultatnivå. Investeringsnivån för perioden 2017–2025 innebär att soliditeten för perioden 2017–2025 kommer att uppgå till 64 procent, vilket är något över det finansiella målet. I den illustrerade investeringsnivån ingår 550 mnkr för de investeringar där förstudie ännu inte är framtagen och som i investeringsplanen är markerade med "X". I diagrammet nedan är dessa 550 mnkr fördelade under åren 2022–2025 för att visa en helhetsbild.

Kapacitet Soliditet

En viktig parameter för att avläsa kommunens långsiktiga kapacitet är att se på utvecklingen av soliditeten. Soliditet är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme och visar hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital. Ju högre soliditet, desto mindre skuldsatt är kommunen.

Två faktorer påverkar soliditetens utveckling; det årliga resultatet och värdet av tillgångarna. För en oförändrad soliditet måste det egna kapitalet öka i samma takt som tillgångarnas värde. Vid en jämförelse med olika kommuners soliditet bör man beakta att Varbergs system med en internbank, gör att balansräkningen ökar och soliditeten, som är ett relativt mått, minskar.

Det andra finansiella målet – att kommunens soliditet ska uppgå till i genomsnitt minst 60 procent per år exklusive pensionsåtaganden och internbankslån till bolagen – uppnås för perioden 2017–2025 förutsatt att investeringsnivån under perioden inte ligger över 500 mnkr per år i genomsnitt, samt att resultatmålet 135 mnkr uppnås.

Skuldsättning

Under nuvarande förutsättningar och under förutsättning att de finansiella målen uppnås, kommer kommunens lånebehov under perioden 2021–2025 att uppgå till cirka 600 mnkr och den totala låneskulden

beräknas till 1 650 mnkr per 2025-12-31. Lånebehovet är en följd av de höga investeringsnivåerna och utgör inget problem så länge de finansiella målen uppnås. När långivare utvärderar kommunen ser man till den totala skuldsättningen inklusive internbanken. Under planeringsperioden beräknas nettoskuldsättningen per invånare stiga från cirka 100 tkr 2017 till cirka 160 tkr 2025, vilket innebär att långivaren kommer genomföra en fördjupad analys av kommunens ekonomi.

Risk Likviditet

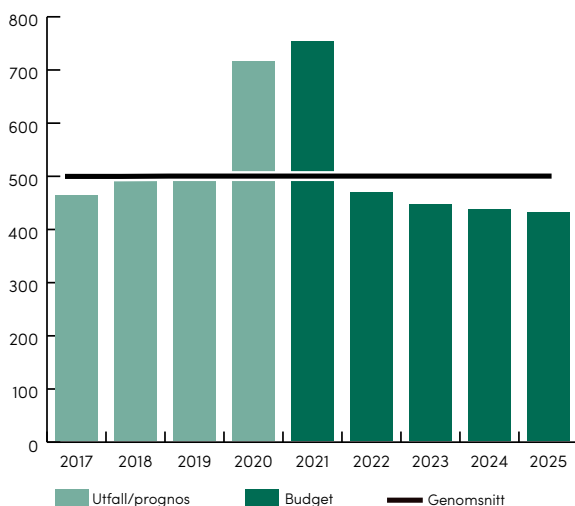
Kassalikviditet är ett mått på den kortsiktiga betalningsberedskapen. I ett vinstdrivande företag bör den uppgå till minst 100 procent av de kortfristiga skulderna, men för kommuner brukar den röra sig runt 70–80 procent. För Varbergs kommun ligger kassalikviditeten under hela perioden högt speciellt om man även räknar in den outnyttjade checkräkningskrediten som ligger på 100 mnkr. Kommunen har därmed en god likviditet, och har dessutom bra möjligheter att förstärka den ytterligare om det skulle behövas.

Borgensåtagande

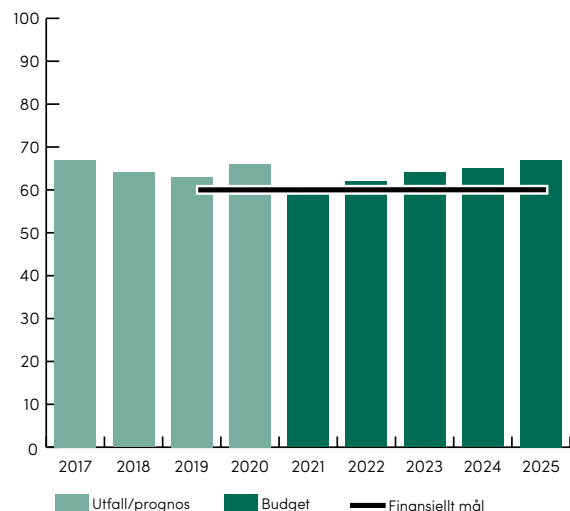
Borgensåtaganden är viktiga vid bedömning av kommuner ur riskperspektiv. Varbergs kommuns borgensåtagande består huvudsakligen av 500 mnkr för Varbergs Stadshus AB:s lån samt av den solidariska borgen för Kommuninvests samtliga förpliktelser som kommunen tecknat genom medlemskap i föreningen. I nuläget överstiger Kommuninvests tillgångar dess skulder och ger med det en låg risk.

Varbergs kommun har dessutom, genom internbanken, skulder för dotterbolagen som för 2020 beräknas uppgå till cirka 4,0 mdkr. Bolagen har ett kraftigt ökat upplåningsbehov de närmaste åren och detta indirekta borgensåtagande kommer då att öka. Risken för dessa skulder får dock bedömas som liten eftersom de bolag som berörs visar gott resultat, har positivt kassaflöde och innehåller betydande övervärden. De kommunala bolagen följer dessutom sina budgetar på ett bra sätt, vilket innebär att kommunen har kontroll över deras verksamhet.

Nettoinvesteringar, mnkr

Soliditet 2017–2020 samt prognos 2021–2025

Finansiell risk

Kommunen har en låg skuldsättning. Även om nya lån upptas de kommande åren innebär detta i kombination med den utnyttjade checkräkningskrediten att den finansiella risken är mycket låg. En förändrad ränta med en procentenhet innebär en ökad eller minskad kostnad för kommunen med 15 mnkr.

Pensionsåtagande

Pensionskostnaden beräknas öka från 191 mnkr år 2020 till 350 mnkr år 2025. Den totala pensionsskulden beräknas till 1 192 mnkr år 2024, vilket innebär en sänkning i förhållande till år 2020 då skulden är 1 233 mnkr. Denna skuld är beaktad vid antagande av de finansiella målen och skulden kommer att hanteras förutsatt att de finansiella målen uppnås.

Befolkningsförändring

De skatteintäkter som ingår i budgeten har beräknats utifrån förutsättningen att invånarantalet under perioden 2021–2025 ökar från 65 500 till 71 700 invånare, det vill säga en ökning med 6 200 personer. Ett ökat invånarantal innebär ökade skatteintäkter, men samtidigt ökade kostnader. Det finns dock inget direkt samband mellan ökade skatteintäkter och ökade kostnader, vilket innebär att de i budget och plan ingående kostnadsnivåerna löpande måste analyseras för att det inte ska uppkomma en ekonomisk obalans.

Det är svårt att förutsäga exakt hur stor befolkningsförändringen blir mellan åren. Ett förändrat invånarantal på 100 personer innebär ökade eller minskade skatteintäkter på 10 mnkr.

Kontroll

Balanskrav och resultatutjämningsreserv (RUR)

Enligt kommunallagen ska kommunen ha en ekonomi i balans det vill säga att intäkterna är större än kostnaderna. Eventuella realisationsvinster från anläggningstillgångar måste exkluderas från intäkterna. Varbergs kommun har uppfyllt balanskravet sedan det infördes år 2000.

Kommunen har också utnyttjat möjligheten att avsätta tidigare års överskott i en resultatreserv för att kunna jämma ut svängningar i intäktsnivåer mellan olika år och skapa en buffert för perioder av lågkonjunktur. Resultatreserven får enligt beslut uppgå till maximalt 10 procent av skatteintäkter, generella stadsbidrag och utjämningsbidrag, vilket motsvarar drygt 400 mnkr i slutet på planeringsperioden. Vid bokslutet 2019 var resultatreserven fylld och under planeringsperioden 2021–2025 finns ingen grund för att utnyttja resultatreserven.

Måluppfyllelse

Kommunens struktur för uppföljning av ekonomi och verksamhet ger goda förutsättningar till kontroll. Arbetet med att följa fullmäktiges fyra strategiska målområden är ett viktigt led i kontrollarbetet. Som bilaga till budget 2021 finns en sammanställning över vilka nämndsmål som är kopplade till respektive strategiskt målområde. Denna sammanställning ger en bild av hur kommunens nämnder arbetar med de strategiska målområdena i riktning mot visionen.

Intern kontroll

Kommunfullmäktige beslutade den 18 juni 2013 om intern kontroll för Varbergs kommun. Detta beslut innefattar riktlinjer och tillämpningsanvisningar för Varbergs kommun, där det bland annat anges att respektive nämnd har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom det egna verksamhetsområdet. Samtliga nämnder har antagit sina internkontrollmoment. Dessa redovisas årligen och är tillsammans med målanalysen ett redskap för kontroll av att verksamheten bedrivs enligt kommunfullmäktiges intentioner.

Resultaträkning, mnkr

	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	976,9	917,2	929,8	957,2	999,6	1 039,5
Verksamhetens kostnader	-4 299,5	-4 353,3	-4 413,0	-4 543,4	-4 744,4	-4 933,8
Avskrivningar	-185,1	-200,2	-249,4	-269,2	-294,1	-303,9
Verksamhetens nettokostnad	-3 507,7	-3 636,3	-3 732,6	-3 855,3	-4 038,9	-4 198,3
Skatteintäkter	2 993,5	3 036,7	3 136,8	3 275,4	3 425,9	3 592,3
Utjämningsbidrag inklusive fastighetsavgift	562,4	636,9	667,3	727,5	731,2	774,9
Finansiella intäkter	83,5	69,9	76,1	84,0	99,9	114,4
Finansiella kostnader	-72,4	-33,9	-37,6	-41,6	-59,1	-76,0
Resultat efter finansiella poster	59,2	73,4	110,1	190,0	159,0	207,3
ÅRETS RESULTAT	59,2	73,4	110,1	190,0	159,0	207,3

Kassaflödesanalys, mnkr

	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Den löpande verksamheten						
Årets resultat	59,2	73,4	110,1	190,0	159,0	207,3
Justering för ej likviditetspåverkande poster	222,4	216,2	280,1	294,9	336,5	347,5
Övriga likviditetspåverkande poster	0,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0	1,0
Poster som redovisas i annan sektion	-10,0	-13,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Förändring periodiserade anslutningsavgifter						
Förändring kortfristiga fordringar						
Förändring förråd och varulager	-76,4	19,8	28,0	72,9	14,6	-88,3
Förändring kortfristiga skulder						
Kassaflöde från den löpande verksamheten	195,2	281,4	403,2	542,8	495,0	467,5
Investeringsverksamheten						
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar						
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar						
Investeringar i materiella anläggningstillgångar	-819,2	-751,7	-468,0	-444,0	-436,0	-430,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	10,0	13,0				
Förvärv av finansiella tillgångar		-795,4	-1 027,6	-674,1	-335,6	-216,2
Avyttring av finansiella tillgångar						
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-809,2	-1 534,1	-1 495,6	-1 118,1	-771,6	-646,2
Finansieringsverksamheten						
Nyupptagna lån	613,9	1 252,8	1 092,3	575,2	276,6	178,8
Amortering av skuld						
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	613,9	1 252,8	1 092,3	575,2	276,6	178,8
Årets kassaflöde	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Likvida medel vid året början	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Likvida medel vid årets slut	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Förändring likvida medel	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

Balansbudget 2019–2025, mnkr

	Bokslut 2019	Prognos 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tillgångar							
Anläggningstillgångar							
Immateriella anläggningstillgångar	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Materiella anläggningstillgångar:							
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	3 636,6	4 120,9	4 600,4	4 775,1	4 905,9	5 003,8	5 085,8
Maskiner och inventarier	191,2	217,0	289,0	333,0	377,0	421,0	465,0
Finansiella anläggningstillgångar	3 868,4	4 168,4	4 963,8	5 991,4	6 665,4	7 001,0	7 217,2
Summa anläggningstillgångar	7 696,2	8 506,8	9 853,8	11 100,0	11 948,8	12 426,2	12 768,5
Bidrag statlig infrastruktur	245,6	228,0	210,4	192,8	175,2	157,6	140,0
Omsättningstillgångar							
Förråd m.m.	213,6	286,0	266,2	238,2	165,3	150,6	239,0
Fordringar	335,2	352,5	352,5	352,5	352,5	352,5	352,5
Kortsiktiga placeringar							
Kassa och bank	176,0	150,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	724,8	788,5	668,7	640,7	567,8	553,1	641,5
SUMMA TILLGÅNGAR	8 666,6	9 523,3	10 732,9	11 933,4	12 691,8	13 137,0	13 550,0
Eget kapital, avsättningar och skulder							
Eget kapital							
Årets resultat	115,5	301,7	73,4	110,1	190,0	159,0	207,3
Resultatutjämningsreserv	340,7	364,7	367,4	380,4	400,3	415,7	436,7
Övrigt eget kapital	2 759,0	2 879,2	3 178,2	3 238,6	3 328,8	3 503,4	3 641,3
Summa eget kapital	3 215,2	3 545,6	3 619,0	3 729,1	3 919,1	4 078,0	4 285,3
Avsättningar							
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	168,0	191,5	207,5	238,3	263,9	306,3	349,9
Andra avsättningar	92,1	85,0	70,0	55,0	40,0	25,0	26,0
Summa avsättningar	260,1	276,5	277,5	293,3	303,9	331,3	375,9
Skulder							
Långfristiga skulder	3 598,2	4 568,4	4 785,4	5 537,8	5 928,1	6 109,4	6 222,2
Kortfristiga skulder	1 593,1	1 132,8	2 050,9	2 373,3	2 540,6	2 618,3	2 666,6
Summa skulder	5 191,3	5 701,2	6 836,4	7 911,1	8 468,8	8 727,7	8 888,8
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER	8 666,6	9 523,3	10 732,9	11 933,4	12 691,8	13 137,0	13 550,0

Avslutande kommentarer

Budgeten för Varbergs kommun är upprättad i enlighet med de riktlinjer som antagits för god ekonomisk hushållning. Kommunen beräknas för perioden 2017–2025 uppfylla antagna finansiella mål och även balanskravet.

God ekonomisk hushållning kräver en ekonomi- och verksamhetsstyrning med fokus på skatteintäkter, investeringsvolym, befolkningstillväxt, volymtillväxt samt effektivitets- och kvalitetsnivåer inom verksamheterna.

Denna budget som avser planperioden 2021–2025 är upprättad i en tid av stor osäkerhet. Pågående pandemi och de samhällsekonomiska konsekvenser som följer av denna påverkar kommunens planeringsförutsättningar på många sätt. Genom budgeten har hänsyn tagits till den stora osäkerhet som råder och ett visst handlingsutrymme har skapats. Mindre förändringar i exempelvis skatteunderlagets utveckling eller befolkningens tillväxt kan på så vis hanteras inom ramen för de finansiella målen och utan alltför stora konsekvenser för kommunens nämnder.

Driftsbudget

Överst i driftsbudgeten visas de ekonomiska ramarna för kommunens nämnder; budget 2020–2021, ram 2022 samt plan 2023–2025. Under nämndernas ramar redovisas budget för de kommungemensamma posterna och längst ned syns hur kommunens totala kostnader finansieras genom budgeterade skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto.

Till skillnad från kommunens resultaträkning innehåller driftsbudgeten interna poster (affärshändelser inom och mellan förvaltningar), både inom nämndernas ramar och inom de kommungemensamma posterna. Förändringen av nämndernas ramar mellan olika år består till stor del av beräknad kompensation för kostnadsökningar eller justering av interna kapitalkostnader (som avskrivningar och ränta). Skillnaderna kan också bero på bokföringstekniska justeringar mellan nämnder. Förskole- och grundskolenämndens, utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens samt socialnämndens ramar justeras även för demografiska förändringar.

Förutsättningar för driftsbudget 2021–2025

- **Skatteintäkter och generella statsbidrag** beräknas utifrån den prognos som SKR presenterade i cirkulär 20:39. Beräkningen baseras på kommunens senast beslutade befolkningsprognos och befolkningens förväntade storlek och sammansättning per den 1 november året före budgetåret. Befolkningsutvecklingen under 2020 har varit något lägre än vad nu gällande befolkningsprognos anger. Detta har tagits hänsyn till i beräkningen av skatteintäkterna. För år 2021 baseras skatteintäkterna på en befolkningsstorlek om 65 325 personer per den 1 november 2020.
- Kommunen använder prisindex för kommunal verksamhet (PKV) från SKR för att ta hänsyn till **förväntade prisökningar** i budgeten. Detta index består av två sammanvägda uppräkningsstal, dels prognos för arbetskraftskostnadens förändring, dels prognos för prisförändring av övrig förbrukning. Nämndernas nettokostnader vid det senaste bokslutet används som underlag för beräkningen. För planeringsperioden används PKV enligt SKR:s cirkulär 20:32. För 2021 förväntas arbetskraftskostnaden öka med 2,0 procent och kostnaderna för övrig förbrukning med 1,5 procent. Lönerörelse och löneglidning är budgeterade centralt under kommunstyrelsen för att fördelas till nämnderna enligt utfall av lönerörelsen. Kompensation till nämnderna ges för tillsvidareanställd personal, personal med tidsbegränsad anställning enligt skollagen samt semestervikarier inom soci-

altjänstens verksamhetsområden. Kompensation för prisökningen på övrig förbrukning har tillförts respektive nämnds ram.

- Förskole- och grundskolenämndens ram och en övervägande del av utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ram och socialnämndens ram justeras för **demografiska förändringar** enligt den senast beslutade befolkningsprognosen. Justeringen baseras dels på genomsnittligt antal barn och elever i förskola, grundskola och gymnasieskola under budgetåret, dels på genomsnittligt antal äldre under budgetåret. För att ge nämnderna så stabila förutsättningar som möjligt har den demografiska kompensationen inte justerats för en lägre befolkningsökning 2020 än prognostiserat, vilket gjorts för skatteintäkterna (se Skatteintäkter och utjämningsbidrag ovan). Det är emellertid viktigt att nämnderna uppmärksammar denna utveckling i sin planering för åren 2022 och framåt.
- Förskole- och grundskolenämnden, utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt socialnämnden får kompensation för **ökade kapital- och lokalkostnader** i den barn-, elev- eller äldrepenng som ingår i den normala volymjusteringen.
- För övriga nämnder avsätts medel för tillkommande drifts-, kapital- och lokalkostnader för de **investeringar** som beslutas av fullmäktige. Medlen placeras tillfälligt i kommunstyrelsens post för ofördelade medel, för att föras över till berörd nämnd när investeringen är genomförd och objektet tas i bruk. På liknande sätt minskar nämndernas ramar i takt med att kapitalkostnader minskar för äldre investeringar.
- Drifts- och kapitalkostnader vid **exploatering** tillförs nämnderna vid driftsättning.
- I nämndernas ramar ingår ett **årligt effektiviseringskrav** om 1 procent för åren 2021–2025.
- Den centralt budgeterade **pensionskostnaden** för pensionsutbetalningar följer de prognoser som KPA beräknat för Varbergs kommun.
- En central regleringspost har avsatts för ökade **personalskulder** (semester- och övertidsskuld). Dessa medel ska kompensera för den värdeökning som löneökningarna medför på sparade semesterdagar och redan inarbetad övertid.
- **Internräntans** nivå är beräknad till 1,5 procent.
- **Justering av nämndernas ramar** avseende interna intäkter/kostnader som inte påverkar nämndernas handlingsutrymme bemyndigas av ekonomikontoret att verkställa.

Omställning och anpassning av verksamheten

Genom Budget 2020 och plan 2021–2024 gav fullmäktige ett uppdrag till kommundirektören, att införa arbetet med budget 2021 ta fram förslag på åtgärder för att ställa om och anpassa verksamheten. Uppdraget återrapporterades till kommunstyrelsens arbetsutskott under våren 2020 och resulterar genom denna budget till att nedanstående åtgärder genomförs.

Sammantaget förväntas åtgärderna medföra 32 mnkr i minskade nettokostnader för kommunen under 2021, 11 mnkr av dessa påverkar nämndernas ramar, övriga avser kommunens övergripande finansiering. För perioden 2022–2024 förväntas åtgärderna leda till ytterligare minskade nettokostnader om 73 mnkr.

Effektiva processer och arbetsätt

Åtgärder för att utveckla arbetsätt och arbetsmetoder inom kommunkoncernen genom standardisering och användning av ny teknik. Digital automatisering av processer, exempelvis robotisering, samt kategoristyrd upphandling och begränsning av valbart sortiment vid inköp, är två viktiga ingående åtgärder.

Ändamålsenlig organisering

Ökat samarbete och förändringar i hur arbetet organiseras inom kommunkoncernen medför att resurser kan användas på ett mer effektivt sätt. Ingående åtgärder är samordning av vaktmästeri mellan kommunens nämnder samt en kommungemensam bemanningsenhet.

Samarbete och standardisering inom de samhällsbyggande verksamheterna

Inom kommunkoncernen är det flera nämnder och bolag som på olika sätt bidrar till kommunens roll som samhällsbyggare. Förtydligande av roller, samverkande processer samt standardisering och bättre nyttjande av fastigheter och lokaler skapar utrymme för ekonomiska anpassningar.

Effektiva kommunala bolag

Kommunkoncernens bolag ska effektivisera sina verksamheter och/eller öka intäkterna för att möjliggöra utdelning, hantera minskat kommunbidrag till Arena Varberg och arrendeavtal mellan kommunen och bolagen. Åtgärderna ska genomföras inom ramen för de ekonomiska krav som finns i nuvarande ägardirektiv.

Ökade kommunala intäkter

Den huvudsakliga finansieringen av kommunens verksamheter sker genom skatteintäkter, utjämning och statsbidrag. Men även taxor, avgifter och försäljningsintäkter är viktiga inkomstkällor. Under planperioden planeras för åtgärder som möjliggör ökade intäkter från exploateringsverksamheten.

Resor och transporter

Det är idag gratis för besökare och invånare att parkera i Varberg. Möjligheten att införa parkeringsavgift kommer utredas.

Utbud och organisering inom kultur- och fritidsverksamheten

Kommunens bad- och simverksamhet kan genom förändringar i driftsform och utbud bedrivas på ett mer effektivt sätt.

DRIFTSBUDGET

Driftsbudget 2021-2025, mnkr

	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kf, valnämnden, kommunens revisorer	-5,3	-5,4	-6,4	-6,5	-6,5	-5,8
Överförmyndarnämnden	-5,6	-5,6	-5,5	-5,5	-5,5	-5,6
Kommunstyrelsen	-165,5	-165,8	-171,8	-176,0	-180,6	-180,9
Förskole- och grundskolenämnden	-1 337,9	-1 378,2	-1 398,3	-1 417,5	-1 439,6	-1 476,9
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	-332,6	-344,4	-352,1	-359,6	-369,8	-380,5
Socialnämnden	-1 159,6	-1 190,5	-1 214,0	-1 240,5	-1 268,3	-1 300,5
Byggnadsnämnden	-21,0	-20,4	-22,5	-20,3	-17,4	-16,7
Miljö- och hälsoskyddsämnden	-11,8	-11,7	-11,5	-11,4	-11,2	-11,1
Hamn- och gatunämnden	-119,4	-128,5	-127,6	-126,1	-135,3	-128,9
Kultur- och fritidsnämnden	-155,5	-162,5	-163,8	-163,4	-162,5	-161,8
Serviceämnden	-31,9	-32,5	-32,2	-31,9	-31,7	-31,8
Summa nämndernas ramar	-3 346,0	-3 445,5	-3 505,8	-3 558,6	-3 628,5	-3 700,4
Externa poster						
Kommungemensamma kostnader	-53,3	-51,9	-50,5	-49,7	-50,4	-51,1
Bidrag till kommunförbundet Räddningstjänsten Väst	-64,2	-66,5	-68,5	-70,5	-72,7	-74,8
Pensionsutbetalningar inkl. löneskatt	-77,5	-80,2	-75,6	-74,4	-74,8	-77,0
Ökning semesterlöneskuld	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Avsättning ökade lönekostnader	-49,1	-74,0	-122,3	-171,7	-243,8	-318,0
Avskrivningar	-185,1	-200,2	-249,4	-269,2	-294,1	-303,9
Försäljning av arrendetomter, markanvisningar mm	10,0	13,0				
Exploateringsintäkter	79,8	68,3	125,1	108,8	56,8	63,4
Interna poster						
Interna kapitalkostnader	222,8	244,6	304,9	330,1	360,6	373,0
Kommunstyrelsens ofördelade medel	-40,1	-39,0	-96,6	-126,0	-160,7	-178,1
Verksamhetens nettokostnad	-3 507,7	-3 636,3	-3 743,6	-3 886,3	-4 112,5	-4 271,9
Skatteintäkter	2 993,5	3 036,7	3 136,8	3 275,4	3 425,9	3 592,3
Generella statsbidrag	562,4	636,9	667,3	727,5	731,2	774,9
Finansnetto	11,1	36,1	38,6	42,5	40,8	38,3
Uppdrag anpassning 2022-2024			11,0	31,0	73,6	73,6
RESULTAT	59,2	73,4	110,1	190,0	159,0	207,3

Förändring av nämndernas ramar 2020-2021

Tabellen nedan visar hur nämndernas ramar förändrats mellan 2020 och 2021. Prioriteringar presenteras i kommande avsnitt om driftsbudget.

Nämndernas ramar 2021, förändring sedan budget 2020, mnkr

	Budget 2020	Effektivisering 1 %	Justering löneökningar 2020 (avtal klara april 2020)	Tidigare beslut	Justering för ökade hyres- och kapitalkostnader samt drift för färdigställda investeringar	Inflation uppr enl PKV övr kostn 1,5 %	Demografi	Övriga justeringar	Politiska prioriteringar budget 2021	Omställning och anpassning av verksamheten	Budget 2021
Kf, valnämnden, kommunens revisorer	5,3	-0,1				0,1			0,1		5,4
Överförmyndarnämnden	5,6	-0,1	0,0	-0,2		0,0			0,2		5,6
Kommunstyrelsen	165,5	-1,7	0,5	-0,3	0,8	1,1			3,0	-3,2	165,8
Förskole- och grundskolenämnden	1 337,8	-13,4	16,5	-2,0	1,0	8,6	32,3			-2,7	1 378,2
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	332,6	-3,3	2,3		0,2	2,8	8,5		2,0	-0,8	344,4
Socialnämnden	1 159,6	-11,6	1,3	-4,0	0,4	7,3	27,2		12,0	-1,6	1 190,5
Byggnadsnämnden	21,0	-0,2	0,4		0,1	-0,4				-0,5	20,4
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	11,8	-0,1	0,1			0,0				-0,1	11,7
Hamn- och gatunämnden	119,4	-1,2	0,4		7,6	0,8		1,8		-0,3	128,5
Kultur- och fritidsnämnden	155,5	-1,6	0,6		1,3	1,5			6,9	-1,6	162,6
Serviceämnden	31,9	-0,3	0,0		0,4	0,1			0,5	-0,2	32,5
Summa nämndernas ramar	3 346,0	-33,5	22,2	-6,5	11,7	22,1	68,0	1,8	24,8	-10,9	3 445,5

Prioriteringar och uppdrag

I driftsbudgeten har nämndernas ramar justerats enligt de förutsättningar som beskrivits i föregående kapitel samt utifrån de förändringar som redan fattade beslut har medfört. I de förändrade ramarna ingår även ett antal satsningar som den politiska ledningen valt att prioritera. Nedan presenteras vilka dessa satsningar är och hur de fördelas mellan nämnderna. Här anges även ett antal uppdrag till nämnderna att arbeta med under planperioden.

Prioriteringar, mnkr

	2021	2022	2023	2024	2025
Kf, Valnämnden, kommunens revisorer	0,1	0,9	0,0	-0,1	-0,8
Ökade kostnader i samband med val	0,1	0,9	0,0	-0,1	-0,8
Överförmyndarnämnd	0,2				
Bibehålla kvalitet och fortsätta utveckla verksamheten	0,2				
Kommunstyrelsen	3,0	6,4	4,6	4,6	0,5
Personal- och kompetensförsörjning		2,5	2,5	2,5	
Resurser att möta en växande kommun	1,0	1,4	1,4	1,4	
Systemtjänster ekonomiområdet		1,1	-0,3	-0,3	-0,5
Näringslivs- och destinationsverksamhet		0,9			
Färdtjänst	2,0	0,5	1,0	1,0	1,0
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden	2,0				
Arbetsmarknadsinsatser	2,0				
Socialnämnden	12,0	6,0	5,0		
Ökat behov av platser i särskilt boende	10,5	6,0			
Utveckla demensvården	1,5				
Nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning			5,0		
Byggnadsnämnden		4,4	-1,0	-2,0	
Resurser att möta en växande kommun		1,4			
Digitalisering av detaljplaner		1,0	1,0	-2,0	
System Lantmäteri		2,0	-2,0		
Hamn- och gatunämnden				4,5	
Förändring hamnverksamhet				4,5	
Kultur- och fritidsnämnden	6,9				
Ökade driftskostnader simhall Håsten	6,9				
Servicenämnden	0,5				
Drift konferensrum	0,5				
Summa prioriteringar	24,8	17,7	8,6	7,0	-0,3
Akkumulerat		42,5	51,0	58,1	57,7

Till alla kommunens nämnder

Uppdrag

Riktade statsbidrag

Regeringens budgetproposition innehåller likt förr om åren ett antal så kallade riktade statsbidrag. Dessa bidrag är till belopp omfattande, men uppfattas samtidigt ofta som besvärliga att söka på grund av omfattande byråkrati. Till sin karaktär är de dessutom ofta ettåriga och kan därför vara svåra att planera en fortsättning för utan att inskränka på annan prioriterad verksamhet. Av denna anledning ligger alltid erhållna riktade statsbidrag utanför den ordinarie budgetramen och får snarare ses som projekt under en tidsbegränsad period. Dock är det som ovan sagts ansevärd pengarna som finns att söka. Det är därför viktigt att alla nämnder håller sig uppdaterade på vilka bidrag som finns att söka och gör så där det bedöms vara motiverat.

Kf, valnämnden, kommunens revisorer

Prioriteringar

Ökade kostnader i samband med val

Kommunfullmäktige och valnämnden tillförs medel för ökade kostnader i samband med val 2022 samt EU-valet 2024.

Överförmyndarnämnden

Prioriteringar

Bibehålla kvalitet och fortsätta utveckla verksamheten

Nämnden tillförs resurser för att bibehålla kvaliteten och fortsätta utveckla verksamheten. I prioriteringen inkluderas tillkommande kostnader för uppgradering av handläggningssystem.

Kommunstyrelsen

Uppdrag

Upphandling och inköp

Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa kategoristyrkt arbetssätt avseende upphandling, med bredare avtalsområden och mer tvärfunktionellt samarbete kring upphandling över förvaltnings- och bolagsgränserna. I uppdraget ingår även att utbilda förvaltningar och bolag i inköps- och upphandlingsfrågor samt att ta fram system och arbetssätt för en utvecklad avtalsuppföljning.

Samarbete och standardisering inom de samhällsbyggande verksamheterna

Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera, utreda och efter beslut genomföra förändringar av organisation och processer inom samhällsbyggnadsområdet. Arbetet ska generera minskade nettokostnader för kommunen om 1,5 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 13 mnkr årligen senast år 2024.

Ökade exploateringsintäkter

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder så att kommunens exploateringsintäkter blir högre än vad som hittills planerats för pågående projekt. Åtgärderna ska generera ökade intäkter för kommunen om 3 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 11 mnkr årligen senast år 2024.

Effektiva kommunala bolag

Kommunstyrelsen får i uppdrag att hantera dels utdelning från bolagen, dels minskat kommunbidrag till Arena Varberg. Kommunstyrelsen får även i uppdrag att teckna lämpliga arrendavtal och markupplåtelseavtal med kommunens bolag. Sammantaget ska åtgärderna generera en ekonomisk effekt om 19 mnkr årligen från år 2021.

Fortsatt utredningsarbete för omställning och anpassning av verksamheten

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda ytterligare åtgärder för att ställa om och anpassa stöd och supportfunktioner i hela den kommunala organisationen. Följande åtgärder ska utredas; Centralisering och samordning av specialist- och stödfunktioner, Samverkan med andra kommuner, Utveckla och effektivisera investeringsprocessen, Minska sjukfrånvaron, Vakans- och vikarieplanering samt Regionala samverkansfrågor inom exempelvis Hallandstrafiken och Hemsjukvården.

Prioriteringar

Personal- och kompetensförsörjning

Nämnden tillförs resurser för att säkra personal- och kompetensförsörjningen, bland annat av särskilt svårrekryterade personalgrupper inom kommunen. Kommundirektören får i uppdrag att, i samråd med förvaltningschefgruppen, besluta om hur och till vilka specifika grupper medlen används.

Resurser för att möta en växande kommun

Resursförstärkning för att möta ökade behov av stöd och utveckling inom kommunstyrelsens verksamheter. Satsningen inkluderar framtagande av översiktsplan och fördjupad översiktsplan för staden.

Systemtjänster ekonomiområdet

Nämnden tillförs resurser för upphandling och införande av systemtjänster inom ekonomiområdet.

Näringslivs- och destinationsverksamhet

Nämnden tillförs resurser för att bibehålla kvaliteten inom näringslivs- och destinationsverksamheten. Satsningen inkluderar aktivitetsplan för företagsklimat samt platsvarumärket Varberg.

Färdtjänst

Ökat antal färdtjänstresor medför ökade kostnader. Nämnden tillförs resurser för att möta det förändrade behovet.

Förskole- och grundskolenämnden

Uppdrag

Främja barns och elevers hälsa

Förskole- och grundskolenämnden får i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden, arbeta fram och implementera gemensamma strukturer och arbetssätt så att barns och elevers hälsa främjas genom ett större nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast 31 mars 2021

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Prioriteringar

Arbetsmarknadsinsatser

Nämnden tillförs resurser för att möta ett ökat behov av arbetsmarknadsinsatser.

Socialnämnden

Prioriteringar

Ökat behov av platser i särskilt boende

Resursförstärkning för ökade kostnader vid inrättande av fler platser i särskilt boende. Bland annat nytt särskilt boende i Träslöv.

Utveckla demensvården

Resursförstärkning för fortsatt arbete med att utveckla demensvården.

Nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Nämnden tillförs resurser för inrättande av nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning.

Byggnadsnämnden

Prioriteringar

Resurser för att möta en växande kommun

Resursförstärkning för att möta ökat behov av nämndens insatser i en växande kommun.

Digitalisering av detaljplaner

Nämnden tillförs resurser för att anpassa verksamheten enligt ny förordning om att standardisera och digitalisera arbetet med detaljplaner.

System Lantmäteri

Tillfällig ramförstärkning för införande av nytt handläggningssystem.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Uppdrag

Livsmedelstillsyn för ideella föreningar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten till och beskriva konsekvenserna av differentierade avgifter för livsmedelstillsyn. Syftet är att stimulera föreningslivets verksamheter och utredningen ska därför särskilt belysa hur tillsynsavgifterna för ideella föreningar kan minimeras. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast 31 mars 2021.

Hamn- och gatunämnden

Prioriteringar

Förändring hamnverksamhet

Nämnden tillförs resurser för att kompensera för ekonomiska effekter vid förändrad hamnverksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden

Uppdrag

Främja barns och elevers hälsa

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att tillsammans med förskole- och grundskolenämnden, arbeta fram och implementera gemensamma strukturer och arbetssätt så att barns och elevers hälsa främjas genom ett större nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast 31 mars 2021.

Kommunens bad- och simverksamhet

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över utbud och organisering av bad- och simverksamheten. Åtgärden ska generera minskade nettokostnader om 0,9 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 3,1 mnkr årligen från år 2022.

Prioriteringar

Ökade driftskostnader simhall Håsten

Nämnden tillförs resurser för ökade driftskostnader för den nya simhallen Pingvinen.

Servicenämnden

Uppdrag

Interna tjänster

Servicenämnden får i uppdrag att effektivisera processer och arbetssätt för kommunens interna tjänster, såsom verksamhetsbilar, mediakostnader, administrativa processer samt IT-system och IT-verktyg. Åtgärderna ska generera minskade kostnader för kommunens köpande nämnder med 2,5 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 9,4 mnkr årligen senast år 2024.

Prioriteringar

Drift konferensrum

Servicenämnden har tidigare år haft ett årligt investeringsutrymme om 0,5 mnkr för upprustning av konferensrum. Från 2021 utgår denna post och nämnden tillförs istället en ökad driftsram för skötsel av konferensrummen.

Investeringar

Sammanfattande beskrivning

Varberg växer och utvecklas och med en ökande befolkning kommer ett allt större behov av både bostäder och verksamhetslokaler. Investeringsplanen rymmer flera investeringsprojekt för att öka kapaciteten i förskolor, skolor och boenden. Till detta kommer investeringar i bland annat infrastruktur för en hållbar stadsutveckling.

Kommunens finansiella mål medger en genomsnittlig investeringsnivå om 500 mnkr per år. Det sammanlagda investeringsutrymmet för planperioden är därmed 2,5 mdkr. I investeringsplanen finns projekt för vilka förstudierna ännu inte är klara och kalkylerna osäkra. Dessa investeringar är markerade med "X" och i tabellen nedan framgår det investeringsutrymme som är avsatt för dessa projekt.

Investeringsplan per område 2021–2025, mnkr

Område	Projekt-kalkyl/ löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2020	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2021 exklusive överföring	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skolfastigheter	82,0	6,0	14,0	27,0	12,0	12,0	11,0	0,0
Förskolor	291,6	89,4	18,2	109,9	74,2	0,0	0,0	0,0
Omsorgsverksamheter	217,4	156,2	4,5	46,7	5,0	5,0	0,0	0,0
Idrotts- och fritidsanläggningar	510,3	374,6	2,4	94,0	37,8	1,5	0,0	0,0
Övriga förvaltningsfastigheter	84,7	26,4	8,8	40,1	17,3	8,0	8,0	8,0
Offentlig plats	220,6	42,2	22,3	36,6	33,7	40,7	38,4	44,2
Gång- och cykelvägar	71,0	15,7	6,4	35,9	19,0	19,0	15,0	15,0
Gator och vägar	204,7	41,2	7,6	26,1	21,5	31,5	42,3	45,0
Hamnanläggningar	189,9	13,8	42,3	45,2	54,6	37,9	2,0	2,0
Inventarier	34,9	3,7	1,7	29,0	27,0	26,7	26,9	27,2
IT	29,6			29,6	30,5	31,5	37,5	33,3
Mark- och fastighetsförvärv	15,0			15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
Reinvesteringar i fastigheter	70,0		-5,2	70,0	70,0	65,0	65,0	65,0
Totalsumma	2 021,7	769,2	123,0	605,1	417,6	293,8	261,1	254,7
Investeringsmedel för kommande projekt utan förstudie					50,0	150,0	175,0	175,0

Skolfastigheter

Flera projekt planeras som rör grundskoleplatser i kommunen. Det handlar dels om att anpassa befintliga lokaler så att de bättre stödjer verksamheternas behov, dels om nya grundskoleplatser i bland annat Väröbacka/Limabacka och senare under planperioden på Håsten.

Förskolor

Byggnation pågår av nya förskolor i kommunen, i Breared, Bua och Tvååker. Nya förskolor planeras även i bland annat Trönningenäs och Väröbacka.

Omsorgsverksamheter

Det nya särskilda boendet i Träslöv beräknas stå klart under 2021. Under planperioden kommer även boenden för personer med funktionsnedsättning att byggas och planering för ytterligare ett särskilt boende för äldre att påbörjas.

Idrotts- och fritidsanläggningar

Håstens gamla simhall har rivits och byggnation pågår av en ny bad- och simanläggning, Pingvinen. Anläggningen som invigs hösten 2021, inrymmer en 50-metersbassäng, multibassäng, aktivitetsbad och gym och byggs ihop med befintlig ishall för gemensam entré och café. Under kommande år avsätts även medel för arenakrav på Påskbergsvallen, nya idrottshallar och utbyte av konstgräsplaner.

Övriga förvaltningsfastigheter

I gruppen övriga förvaltningsfastigheter ingår bland annat om- och nybyggnation av räddningsstationer.

Offentlig plats

Flera projekt pågår och planeras för utveckling av kommunens offentliga platser. Det handlar bland annat om investeringar i lekplatser, mötesplatser och olika former av tillgänglighetsåtgärder. Men även om större projekt som utveckling av Apelviken som destination och av kommunens badplatser.

Gång- och cykelvägar samt Gator och vägar

Flera projekt genomförs för att främja hållbart resande. Exempel på detta är cykelvägar och kollektivtrafikåtgärder. Ombyggnation av korsningar och renovering och gestaltning av broar pågår på olika håll i kommunen för att uppnå ett bättre trafikflöde, ökad säkerhet för oskyddade trafikanter och bättre miljö.

Hamnanläggningar

Inom ramen för kommunens stadsutvecklingsprojekt kommer Farehamnen att byggas ut med nya kajplatser för att ersätta den äldre handelshamnen som försvinner i samband med att Västerport byggs. Kommunens del av projektet omfattar muddring, bankpålning och markuppfyllnad. Hamnbolaget ansvarar för järnväg, gata, terminalyta, kajer, skogspir samt utrustning och installationer.

IT

I området IT ingår inköp av datorer och mobiltelefoner för intern uthyrning till kommunens förvaltningar. Även investeringar i IT-infrastruktur såsom servrar och nätverksutrustning inkluderas.

Inventarier

De medel som i budget avsätts för inköp av inventarier ska dels användas till färdigställda anläggningar, dels till mindre verksamhetsinvesteringar.

Mark- och fastighetsförvärv

Kommunfullmäktige avsätter årligen medel till förvärv av strategisk mark, för framtida exploateringar eller för inlösen vid infrastrukturella projekt.

Reinvesteringar i fastigheter

Från och med 2018 redovisas periodiskt underhåll av fastigheter som reinvesteringar. I investeringsbudgeten har därför en årlig utgiftspost om cirka 70 mnkr avsatts under planperioden.

Investeringsplan per nämnd

Investeringsplanen visar alla kommunens pågående och planerade investeringar, sorterade under respektive ansvarig nämnd. Nybyggnationer är samlade under kommunstyrelsen, som i egenskap av fastighetsägare är ansvarig för samtliga byggprojekt, oavsett vilken verksamhet som berörs.

Investeringarna är uppdelade i fem olika kategorier:

- **Påbörjade projekt** är investeringar som redan är igångsatta.
- **Projekt kända sedan tidigare budget** har ännu inte påbörjats, men finns med i den långsiktiga planen.

- **Nya projekt med slutförd förstudie** har beslutats under 2020 och finns med i budget för första gången.

- **Nya projekt under förstudie/åtgärdsval** är investeringar där förstudie eller ett åtgärdsval pågår.

- **Nya projekt utan förstudie** är investeringar där förstudie inte påbörjats.

Investeringar där förstudie ännu inte är framtagen är markerade med "X" i planen. För att klara kommunens finansiella mål för perioden 2017–2025 är en genomsnittlig investeringsnivå om 500 mnkr per år möjlig. Denna nivå är vägledande vid prioritering av investeringar markerade med kryss i investeringssammanställningen.

Investeringsplan per nämnd 2021–2025, mnkr

Ansvärig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2020	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2021 exklusive överföring	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen		1 027,5	677,6	43,0	237,4	59,0	9,1	4,4	1,0
Påbörjade projekt									
Investeringsram KS verksamhet	31125	1,0			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
GC-väg, Bua - Limabacka, väg 850	31301	9,0	1,7		7,3				
Turistinformation	31302	3,0			2,5	0,5			
Apelviken, etapp 1	31232	36,1	17,5	8,6	10,0				
Ny förskola Breared, Klapperstenen	32332	57,9	37,4		20,5				
Ny förskola Bua, (ersätter Applagårdens)	32344	59,6	14,7	11,2	26,1	7,6			
Stenens förskola	32345	64,5	37,3	7,0	20,3				
Bad- och simanläggning Håsten	34008	439,5	367,6		67,5	4,4			
Arenakrav Påskbergsvallen	34025	41,3	6,9	0,4	4,5	29,5			
Kattegattleden	35144	22,0	8,9	2,5	10,6				
Särskilt boende Träslöv	37405	192,9	156,2	4,5	32,2				
Tillbyggnad Varbergs räddningsstation	39114	73,7	26,4	8,8	29,1	9,3			
Projekt kända sedan tidigare budget									
Apelviken, etapp 2 och 3		18,2				6,7	8,1	3,4	
Nya projekt med slutförd förstudie									
Vägförlängning Baggens gränd	31235	3,3	3,0		0,3				
Nya projekt utan förstudie									
Värö räddningsstation	39115	x				x	x		
GC-väg, utmed Syllingevägen, väg 850		1,0			1,0				
Bro över Himleån + väg		x						x	x
Stadsdelslekplats Trönninge		x						x	
Muddring i Galtabäcks hamn		1,5			1,5				
Bevarande av B-hallen Renen	31234	3,0			3,0				

Tabellens kolumner visar för varje investeringsprojekt:

- **Projektkalkyl/löpande investering:** Den totala beräknade utgiften för projektet eller budgetårets investeringsram för löpande investeringar.
- **Prognos utfall t.o.m. 2020:** Hur stort belopp som använts hittills, fram till och med 2020.
- **Prognos överföring tidigare beslut:** Avsatt, outnyttjat belopp som följer med från tidigare år.
- **Budget 2021 exkl. överföring:** Beslutat belopp för användning i projektet 2021.
- **Plan 2022–2025 – preliminär beräkning** för när ytterligare belopp kommer att behöva lyftas till projektet. Varje projekt presenteras också närmare i löpande text i avsnittet efter tabellen.

INVESTERINGAR

Investeringsplan 2021–2025, mnkr

Ansvärig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2020	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2021 exklusive överföring	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Stadsutveckling		145,6	6,4	22,6	1,7	0,0	15,0	29,3	37,0
Påbörjade projekt									
Östra Hamnvägen etapp 1	38210	13,0	1,1	7,6				4,3	
Korsning Getterövägen	38331	20,6	3,8	15,0	1,7				
Projekt kända sedan tidigare budget									
Östra Hamnvägen Etapp 2 - 4	38336	37,0	1,5						12,0
Norra Stationsbron		35,0					10,0	15,0	10,0
Nya projekt med slutförd förstudie									
Kvalitet i stationsområde Varberg		20,0					5,0	10,0	5,0
Utveckling av före detta spårområde Väst kustbanan		20,0							10,0
Nya projekt utan förstudie									
Anslutningar omkring Varbergs station		x						x	x
Parkeringslösningar stationsområde Varberg		x					x	x	
Medfinansiering Värö station		x					x		x
Stationsområde Värö		x					x	x	x
Förskole- och grundskolenämnden		148,1	6,0	14,0	61,5	70,1	3,5	3,5	3,5
Påbörjade projekt									
Ram för mindre investeringar	36101	3,5			3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
Verksamhetsanpassning lokaler		35,0	6,0	14,0	15,0				
Projekt kända sedan tidigare budget									
Ny förskola Breared, Klapperstenen, inventarier	32332	3,0			2,5	0,5			
Ny förskola Bua (ersätter Applagårdens), inventarier	32344	1,6			1,0	0,6			
Stenens förskola, inventarier	32345	3,0			2,5	0,5			
Nya projekt under förstudie									
Väröbacka förskola	32357	65,0			25,0	40,0			
Väröbacka förskola, inventarier		x				x	x		
Förskoleplatser område Nordväst Trönningenäs		37,0			12,0	25,0			
Förskoleplatser område Nordväst Trönningenäs, inventarier		x				x	x		
Nya projekt utan förstudie									
Grundskoleplatser Väröbacka/Limabacka utifrån behovsanalys fördjupad översiktsplan		x				x	x	x	x
Grundskoleplatser Väröbacka/Limabacka utifrån behovsanalys fördjupad översiktsplan, inventarier		x						x	x
Håsten grundskola etapp 1		x				x	x	x	x
Håsten grundskola etapp 2		x						x	x
Håsten grundskola, inventarier		x							x
Förskoleplatser Borgasgård		x				x	x		
Förskoleplatser Borgasgård, inventarier		x					x	x	

Investeringsplan 2021–2025, mnkr

Ansvärig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2020	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2021 exklusive överföring	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Förskoleplatser område Nordväst		x						x	x
Förskoleplatser område Nordväst, inventarier		x							x
Förskoleplatser Centrum		x						x	x
Förskoleplatser Centrum, inventarier		x							x
Ny grundskola område Nordväst		x						x	x
Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden		49,8	0,0	0,0	14,8	14,8	14,8	13,8	2,8
<i>Påbörjade projekt</i>									
Ram för mindre investeringar	36101	2,8			2,8	2,8	2,8	2,8	2,8
<i>Nya projekt utan förstudie</i>									
Kapacitetshöjande åtgärder gymnasieskola		47,0			12,0	12,0	12,0	11,0	
Gymnasieskola		x					x	x	x
Socialnämnden		28,3	0,0	0,0	18,3	8,8	8,8	3,8	3,8
<i>Påbörjade projekt</i>									
Ram för verksamhetsinvesteringar	37100	3,8			3,8	3,8	3,8	3,8	3,8
Särskilt boende Träslöv, inventarier	37405	9,5			9,5				
<i>Nya projekt utan förstudie</i>									
Verksamhetsanpassning lokaler		15,0			5,0	5,0	5,0		
Ny gruppbostad LSS		x				x	x		
Ny gruppbostad LSS, inventarier		x					x		
Servicebostad, inventarier		x						x	
Särskilt boende Nordväst		x						x	x
Byggnadsnämnd		1,8	0,0	0,0	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8
<i>Påbörjade projekt</i>									
Ram för verksamhetsinvesteringar	33101	1,8			1,8	1,8	1,8	1,8	1,8

INVESTERINGAR

Investeringsplan 2021–2025, mnkr

Ansvarig nämnd/projekt	Projekt- kod	Projekt- kalkyl/ löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2020	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2021 exklusive överföring	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Hamn- och gatunämnd		285,2	65,4	17,6	72,9	71,0	71,6	66,5	70,7
Påbörjade projekt									
Ombyggnad av korsningar och gator	35003	95,6	30,6		10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Löpande investeringar park/allmän plats		11,5		1,5	11,5	11,5	11,5	11,5	11,5
Veddige mötesplats	35019	8,7	4,9		3,8				
Utveckling av badplatser fas 2	35033	21,8	0,5		5,4	5,3	5,3	5,3	
Renovering och gestaltning av broar	35040	9,3	5,0		4,3				
Gröna huvudstråk	35044	13,0	6,6	2,4		2,0	2,0		
Löpande trafikinvesteringar		11,5			11,5	11,5	11,5	13,0	13,0
Platsskapande insatser och attraktiv byggtid	35048	4,5	1,5		0,5	1,0	1,0	0,5	
Offentliga toaletter serviceorter	35053	12,0	2,8	6,6		2,6			
Ram för verksamhetsinvesteringar	35101	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Bulleråtgärder	35121	6,1	1,2	3,2	1,7				
Cykel - Väst kustvägen	35139	29,0	5,1	3,9	7,0	9,0	4,0		
Utformning Lassabackadeponin	35150	33,0	7,2		3,2	3,4	7,8	7,7	3,7
Arbetsmaskiner	35160	1,5			1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Projekt kända sedan tidigare budget									
Belysning i Derome		1,2				1,2			
Löpande cykelinvesteringar		10,0			10,0	10,0	15,0	15,0	15,0
Nya projekt med slutförd förstudie:									
Societetsparken		14,5			0,5				14,0
Nya projekt utan förstudie									
Servicebyggnad fästningsområdet		x				x			
GC-väg Löftaskog – Frillesås, väg 845		x						x	
Hamninvesteringar		167,8	10,0	27,3	42,0	54,6	37,9	2,0	2,0
Pågående projekt:									
Löpande hamninvesteringar	35802	2,0			2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Ny infart hamnen	38335	6,0	0,5	3,9		1,6			
Farehamnen övergripande	38350	153,8	8,3	20,6	40,0	50,0	34,9		
Naturvallen	38390	6,0	1,2	2,8		1,0	1,0		

Investeringsplan 2021–2025, mnkr

Ansvärig nämnd/projekt	Projekt-kod	Projekt-kalkyl/löpande investering	Prognos utfall t.o.m. 2020	Prognos överföring tidigare beslut	Budget 2021 exklusive överföring	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kultur- och fritidsnämnden		36,1	3,8	3,7	24,7	7,9	4,0	4,0	4,0
Påbörjade projekt									
Ram för mindre verksamhetsinvesteringar	34101	3,0			3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Konst på landsbygd	34104	1,0			1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Konsnärlig gestaltning, beslutade byggprojekt		5,6	3,7	1,7	0,2				
Bad- och simanläggning Håsten, inventarier	34008	13,0		2,0	11,0				
Arenakrav Påskbergsvallen, inventarier	34025	0,3	0,1		0,2				
Nya projekt med slutförd förstudie									
Aktivitetspark Skate	34041	12,9			9,0	3,9			
Aktivitetspark Skate, inventarier	34041	0,3			0,3				
Nya projekt utan förstudie									
Idrottshallar ny grundskola Håsten		x					x	x	
Idrottshall vid Ankarskolan		x						x	x
Idrottshall ny grundskola område Nordväst		x						x	x
Reinvestering Veddige IP		x					x		
Reinvestering ny banbädd Sjöaremassen		x						x	
Reinvestering maskinhall Övre		x						x	
Reinvestering Ankarvallen IP		x						x	
Ny konstgräsplan Väröbacka och ökad omklädning		x				x	x	x	
Bevattningsanläggning Lindvallen		x							x
Servicenämnd		116,6	0,0	-5,2	115,1	114,7	112,4	117,1	113,1
Påbörjade projekt									
Inventarier kök och matsalar	32107	3,0			3,0	3,1	3,2	3,3	3,4
Intern uthyrning av mobiltelefoner	32124	8,2			8,2	8,5	8,7	9,0	9,3
Intern uthyrning av datorer	32125	10,0			10,0	10,3	10,6	16,0	11,0
Utveckling IT	32126	2,0			2,0	2,1	2,2	2,3	2,4
IT-infrastruktur inkl. IOT	32135	7,9			7,9	8,1	8,3	8,5	8,7
Verksamhetsutveckling övrigt	32136	3,0			3,0	3,1	3,2	3,3	3,4
Myndighetskrav fastighet	32190	3,0			3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Anpassning fastighet	32220	5,0			5,0	5,0	5,0	5,0	5,0
Reinvesteringar fastighet	32900	70,0		-5,2	70,0	70,0	65,0	65,0	65,0
Projekt kända sedan tidigare budget									
Utökad infrastruktur laddstolpar		1,5			1,5	1,5	1,7	1,7	1,9
Nya projekt utan slutförd förstudie									
Ismaskiner		3,0			1,5		1,5		
SUMMA INVESTERINGAR		2 006,7	769,2	123,0	590,1	402,6	278,8	246,1	239,7
Markförvärv	31220	15,0			15,0	15,0	15,0	15,0	15,0
SUMMA INVESTERINGAR, INKL MARKFÖRVARV		2 021,7	769,2	123,0	605,1	417,6	293,8	261,1	254,7

Kommentarer till investeringsplanen

Kommunstyrelsen

Investeringsram kommunstyrelsens verksamhet

I samband med flytten till de nya delarna av stadshus A fortsätter förflyttningen mot nya, mer digitala arbetssätt, där fler medarbetare kommer att ha mindre och mer flexibla arbetsplatser. Under ett antal år framöver behöver möbelinköp göras som säkerställer att god arbetsmiljö kan uppnås även om medarbetarna sitter tätare. Det finns också behov av att förbättra kvaliteten på möbleringen i sammanträdesrummen.

Gång- och cykelväg, Bua-Limabacka, väg 850

Under 2018 påbörjades arbetet med vägplan för gång- och cykelväg mellan Bua och Limabacka. Arbetet med vägplan för gång- och cykelväg slutfördes under 2019. Trafikverket planerar att genomföra projektet med start hösten 2020.

Turistinformation

Digitala motorvägsskyltar och utveckling av behovsanpassad turistinformation.

Apelviken, etapp 1

Projekt för att skapa norra Europas ledande surfdestination, med möjlighet till rekreation över större delar av året samt med förbättrad kvalitet på vatten och med skydd av befintliga naturvärden.

Etapp 1 omfattar utveckling av strandpromenaden med cykelbana, låg belysning, möblering och dag-vattenhantering samt anläggande av surftorg med surfparkering.

Ny förskola Breared, Klapperstenen

Ny förskola på tomten Klapperstenen i Breared. Förskolan utformas med en kapacitet för 160 barn. Förskolan ska ersätta Rundgårdens förskola samt tillse nya platser i centrumområdet. Klapperstenen beräknas vara i full drift under sommaren/hösten 2021.

Ny förskola Bua (ersätter Applagårdens)

Ny förskola för 80 barn placerad intill Buaskolan. Förskolan byggs med större tillagningskök och separat matsal för grundskolan. I projektet ingår ombyggnation av kök och matsal i befintlig skola till gruppum, klassrum, toaletter och kapprum.

Stenens förskola

Ny förskola på området Stenen i Tvååker. Förskolan ska ersätta Snickerns förskola och Centralskolan och är planerad att inrymma 160 barn. Stenens förskola beräknas vara i full drift under sommaren/hösten 2021.

Bad- och simanläggning Håsten

Uppförande av ny bad- och simanläggning för att ersätta tidigare simhall. Anläggningen inkluderar 50-metersbassäng, två multibassänger, aktivitetsbad och gym. Byggs invid befintlig ishall för gemensam

entré och kafé.

Arenakrav Påskbergsvallen

Varbergs Bois herrlag gick upp i Allsvenskan i slutet av 2019. För att laget ska tillåtas spela på sin hemarena Påskbergsvallen krävs en ombyggnation av anläggningen. Åtgärder som behöver utföras på anläggningen är bland annat att utöka antalet sittplatser. Etapp 1 i denna ombyggnation är genomförd under 2020 och etapp 2 planeras att genomföras under 2021–2022.

Kattegattleden

Kattegattleden är ett regionalt projekt som genomförs av Trafikverket, där Region Halland är huvudansvarig. Projektet innefattar utbyggnad av cykelvägar i tio kommuner från Helsingborg till Göteborg. I Varberg återstår sträckan Åhs-Stranninge.

Särskilt boende Träslöv

Särskilt boende i Träslöv med 60 platser, lokaler för dagverksamhet i samma byggnad, samt tillagningskök ingår.

Tillbyggnad Varbergs räddningsstation

Om- och tillbyggnation för att leva upp till de krav som ställs på verksamheten. Inkluderar en anpassning av lokalerna för att möta behovet sedan förbundet Räddningstjänsten Väst startades och flera medarbetare omlokaliseras till stationen i Varberg.

Apelviken, etapp 2 och 3

Etapp 2 och 3 är fortsättning på utvecklingen av strandpromenaden, parkeringslösningar, och utformande med ökad trygghet och tillgänglighet som påbörjats i etapp 1. I etapp 2 ingår en lekplats.

Vägförlängning Baggens gränd

I samband med exploateringen av kvarteret Malmen/Charleshill byggs den tidigare planerade anslutningsvägen mellan Baggens gränd och Gamlebygatan.

Värö räddningsstation

Under 2012 tog Räddningstjänsten fram en lokalutredning för samtliga stationer i Varberg. Syftet var att analysera status och föreslå åtgärder för att få ändamålsenliga lokaler. För stationen i Värö behövs åtgärder för bland annat damomklädning, reservkraft, renovering av tak och fasad samt byte av installationer. Vidare utreds om detta åtgärdas genom en om- och tillbyggnation av befintlig räddningsstation alternativt en nybyggnation.

Gång- och cykelväg utmed Syllingevägen, väg 850

Expansion hos Södra, tillsammans med Ringhals och Derome husfabrik, genererar ett ökat trafikflöde på Syllingevägen av såväl arbetspendling som tung trafik. Risken för cyklister och gående är påtaglig. Därför finns det ett stort behov av att bygga en ny gång- och cykelbana mellan Veddige och Väröbacka. Etappvis utbyggnad och synkronisering med Värö station. De avsatta investeringsmedlen avser en förstudie.

Bro över Himleån + väg

Inom planprogram för Södra Trönninge ryms minst 900 bostäder och en utbyggnad av Östergatan, som förbinder Lindhovs rondellen i nordväst med Österleden i sydöst. I projektet ingår en ny bro över Himleån, i anslutning till Kvarnagården. Bron ska till stor del finansieras av exploateringen av området. Förstudie för att närmare studera lokalisering och utformning har inletts.

Stadslekplats Trönninge

Inom planprogram för Södra Trönninge ryms också en stadslekplats, som kommer att fungera som en gemensam samlingspunkt för såväl tillkommande bostäder som befintliga. När stadsdelen växer kraftigt ökar behovet av gemensamma samlingsytor och platser.

Muddring i Galtabäcks hamn

Varbergs kommun arrenderar ut hamnen i Galtabäck som småbåtshamn. Senaste underhållsmuddringen genomfördes 2009. Inseglingdjupet i rännan är nu så grunt att en ny muddring behöver genomföras.

Bevarande av B-hallen Renen

Inom kvarteret Renen pågår en omfattande sanering av klorerade lösningsmedel. Delar av den tidigare industrifastigheten har rivits under saneringsarbetet och idag återstår kontorsbyggnaden, portvaksstugan och B-hallen. För att möjliggöra ett framtida bevarande krävs åtgärder som underhåller byggnadernas skick.

Stadsutveckling

Östra Hamnvägen etapp 1 och etapp 2–4

Projekteringen för den del som berör Västerport etapp 1 är i det närmaste klar. Byggnation sker när arbetet med Varbergstunneln och Stationsområdet är klart år 2024, eftersom man vill undvika att vägen förstörs direkt av tunga transporter. Övriga etapper av vägen kommer även de att påbörjas i slutet av planperioden och successivt byggas ut mot norr med anslutningen till Getterövägen. Utbyggnaden sker i samband med den fortsatta exploateringen av Västerport.

Korsning Getterövägen

Trafikanlutningen omfattar en ny cirkulationsplats mellan Östra Hamnvägen och Getterövägen. Denna lösning är reglerad i miljödom och detaljplan. En förstudie tas fram under hösten 2020. Byggnation startar hösten 2021 och avslutas under 2022.

Norra stationsbron

Norra stationsbron planeras att gå över järnvägstråget mellan Birger Svensson väg och Östra Hamnvägen strax norr om den framtida stationen. Den behövs bland annat för att minimera och avlasta trafiken i stationsområdet och utanför stationsbyggnaden. Bron kommer att vila på tråkant och behöver anläggas i samband med byggnationen av den övriga järnvägsanläggningen.

Kvalitet i stationsområdet Varberg

Trafikverket bygger området runt den nya Järnvägsstationen i Varberg som sedan kommunen kommer att ta över driften för. I dagsläget är det inte fastställt i avtal vilka materialval som ingår i utformningen av området. Här kan det även bli aktuellt med en medfinansiering om kommunen önskar en annan kvalitet än vad Trafikverket planerar för.

Utveckling av före detta spårområde Väst kustbanan

När Varbergstunneln står klar kommer Trafikverket att återställa den nuvarande banvallen. Under 2021 kommer en utredning genomföras med påföljande förstudie om hur banvallsområdet kan nyttjas i framtiden. Delar av sträckningen kan bli väg eller cykelväg, vissa delar kanske kommer att regleras till andra fastigheter via försäljning eller liknande.

Anslutningar omkring Varbergs station

Den framtida sträckningen av Väst kustbanan genom Varberg påverkar det kommunala vägnätet och innebär att anpassningar behöver göras tex avseende höjder eller sträckning. Detta gäller främst de vägar som ansluter till det framtida stationsområdet och där Österleden kommer att passera Väst kustbanan i en underfart. En del av anpassningskostnaderna kommer att täckas av Trafikverkets projektmedel men det finns delar som sannolikt behöver bekostas av kommunen.

Parkeringslösningar stationsområde Varberg

Utformningen av parkeringslösningar för stationsområdet är ännu inte avtalat med Trafikverket. Kommunen bör därför ha en avsatt investering för att kunna säkerställa att ett nödvändigt antal parkeringar kan anordnas.

Värö station

Som en del av den fördjupade översiktsplanen för Värö har placering av en framtida järnvägsstation utretts. Denna station nämns i det tilläggsavtal som tecknades för Varbergstunneln med Trafikverket, där parternas inriktning var att trafiken skulle starta år 2026. Man kan se själva genomförandet av stationen som två delar. En del medfinansiering av Trafikverkets spårarbeten och en del i kommunal investering med stationsområde, parkering och anslutningar. I dagsläget finns bara en grov uppskattning av vilket resursbehov det medför. Beroende på vilket läge som väljs för stationen kan beloppen variera. En förstudie med en mer detaljerad kalkyl kommer att påbörjas under hösten 2020.

Förskole- och grundskolenämnden Ram för mindre investeringar

Ram för mindre investeringar är en löpande investeringspost avsett för beräknat behov av inventarier och lokalanpassningar i verksamheten.

Verksamhetsanpassning lokaler

Budgetposten ska inrymma kapacitetshöjande åtgärder i fastigheter där avsteg från fastighetsinvesteringsprocessen måste göras. Detta kan exempelvis innefatta anskaffning av moduler, förstudiearbete och projekteringsarbete samt genomförande av om- och tillbyggnation av fastigheter.

Ny förskola Breared, Klapperstenen, inventarier

Beräknat behov av inventarier för 8 avdelningar.

Ny förskola Bua (ersätter Applagårdens), inventarier

Beräknat behov av medel efter ändrad omfattning på förskolans storlek.

Stenens förskola, inventarier

Beräknat behov av inventarier för 8 avdelningar.

Väröbacka förskola

Investeringsutgiften avser en nybyggnation av förskola med kapacitet för 160 barn. En förstudie är genomförd.

Väröbacka förskola, inventarier

Beräknat behov av medel till inventarieanskaffning.

Förskoleplatser område Nordväst Trönningenäs

Förstudie genomförd för ny förskola med 80 platser, med inflyttning 2023. Högre kostnader per barn på grund av begränsningar i detaljplan och oklara markförhållanden.

Förskoleplatser område Nordväst Trönningenäs, inventarier

Beräknat behov av inventarier för 4 avdelningar.

Grundskoleplatser Väröbacka/Limabacka utifrån behovsanalys fördjupad översiktsplan

Framtida behov av grundskoleplatser vid utbyggnad av stationssamhälle. Tidigt identifierade behov består av bland annat nytt kök samt matsal. Förstudie skall genomföras.

Grundskoleplatser Väröbacka/Limabacka utifrån behovsanalys fördjupad översiktsplan, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Håsten grundskola etapp 1 och etapp 2

Byggnation av ny grundskola i område Håsten med högre kapacitet och ersättning till befintlig grundskola. Grundskolan planeras med en total kapacitet för cirka 700 elever där byggnationen sker i två etapper.

Håsten grundskola, inventarier

Beräknat behov av inventarier.

Förskoleplatser Borgasgård

Avser nybyggnation av förskola i Träslöv med kapacitet för 160 barn. Förstudie pågår parallellt med detaljplanearbete.

Förskoleplatser Borgasgård, inventarier

Beräknat behov av inventarier för 8 avdelningar.

Förskoleplatser område Nordväst

Avser nybyggnation av förskola för 120 barn.

Förskoleplatser område Nordväst, inventarier

Uppskattat behov av inventarier för 6 avdelningar.

Förskoleplatser Centrum

En behovsanalys är genomförd. Avser nybyggnation av förskola för 120 barn. Åtgärdsval pågår.

Förskoleplatser Centrum, inventarier

Uppskattat behov av inventarier för 6 avdelningar.

Ny grundskola område Nordväst

Ny grundskola i upptagningsområde nordväst med kapacitet för ca 400 elever. Åtgärdsval pågår.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden Ram för mindre investeringar

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Kapacitetshöjande åtgärder gymnasieskola

Kapacitetshöjandeåtgärder gällande Peder Skrivares skola. Kostnadsuppskattning är beräknat på utökad behov av lektionssalar, idrottsundervisning och kapacitet i matsal.

Gymnasieskola

Avser åtgärder för att tillskapa cirka 1000 nya gymnasieplatser. Åtgärdsval pågår.

Socialnämnden

Ram för verksamhetsinvesteringar

Löpande investeringsbudget som återkommer varje år som ska användas till mindre investeringar inom socialnämndens ansvarsområde.

Särskilt boende Träslöv, inventarier

Beräknat behov av medel till inventarieanskaffning där utrustning för storkök och städ är inkluderat.

Verksamhetsanpassning lokaler

För att på bästa sätt utnyttja befintliga lokaler behövs resurser som möjliggör omställning till andra verksamheter. Det kan röra sig om utbyggnationer av befintliga gruppboenden eller omvandling av befintliga lämpliga lokaler till ny gruppboendestad, mindre ombyggnationer, verksamhetsanpassningar och inköp av inventarier.

Gruppbostad LSS

Ny gruppbostad i område norra kusten med sex lägenheter, gemensamhets- och personalutrymmen.

Gruppbostad LSS, inventarier

Uppskattning inventarier gemensamhetsutrymmen och administration.

Servicebostad, inventarier

Uppskattning inventarier gemensamhetsutrymmen och administration för inhyrt serviceboende i område norra kusten.

Särskilt boende Nordväst

Nytt särskilt boende med 60 boendeplatser. I boendet ska det erbjudas service, personlig omvårdnad och hemsjukvård dygnet runt.

Byggnadsnämnden**Ram för verksamhetsinvesteringar**

Ram anpassad för mindre verksamhetsinvesteringar som nämnden ansvarar för och fördelar.

Hamn- och gatunämnden**Ombyggnad av korsningar och gator**

Inom Varbergs kommun finns ett antal korsningar som är i behov av ombyggnad för att erhålla bättre trafikflöde, ökad säkerhet för oskyddade trafikanter, och bättre miljö. Projektet omfattar åtta korsningar.

I projektet ingår även att bygga om och rusta upp sex stycken gator i Varbergs tätort för att förbättra trafiksäkerheten och gestaltningen på gatorna. Flertalet av gatorna är i dag uttjänta gällande beläggning, de är breda och inbjuder till höga hastigheter. Gatorna saknar även goda faciliteter som gynnar ett hållbart resande, så som gång- och cykelvägar och tillgänglighetsanpassade hållplatser.

Löpande investeringar park/allmän plats

Mindre investeringar gällande stadsdels/tätortslekplatser, mindre lekplatser, mötesplatser, motionsspår, ungdomshäng på landsbygd, trädförnyelse, mindre centrumåtgärder och tillgänglighetsåtgärder.

Veddige mötesplats

Projektet syftar till att skapa en mötesplats i form av ett torg då det behövs en central mötesplats i Veddige där människor kan träffas. Projektet syftar också till att utveckla en så kallad bytespunkt för att det ska bli enklare och trevligare för människor att byta färdstätt mellan gång, cykel, kollektivtrafik och bil. Busshållplatsen behöver bli tillgänglighetsanpassad och kunna nås med gång- och cykelvägar. Mer övergripande syftar detta till att utveckla Veddige som ort och att underlätta pendling med kollektivtrafik.

Utveckling av badplatser fas 2

Projektet syftar till att arbeta vidare med upprustning och standardhöjning av kommunens badplatser, i enlighet med Badplatsriktlinjens intentioner. Åtgärdsförslaget innebär att utvecklingen av badplatserna fortsätter i en andra fas genom standardhöjning av ytterligare sex badplatser samt mindre punktinsatser som sker på flera badplatser samtidigt. Tanken är att

vartannat delprojekt sker i centralorten och vartannat på landsbygden.

Utvecklingen av kommunens badplatser föreslås förbättra tillgängligheten till badplatserna och skapa fler rekreativa värden vilket gynnar kommunens kust- och strandliv som helhet och gynnar olika aktiviteter kopplade till vatten.

Renovering och gestaltning av broar

Varbergs kommun äger och förvaltar 34 broar. De är av varierande storlek och skick. Flera av de broar som ägs och förvaltas av Varbergs kommun har ett behov av underhållsåtgärder. Parallellt med underhållsåtgärderna ser förvaltningen över gestaltningen av broarna/tunnlarna.

Gröna huvudstråk

I Simma, Lek och Svärma - grönstrategi för aktiviteter, upplevelser och biologisk mångfald i Varbergs kommuns utemiljö, lokaliseras behovet av sammanhållande gröna och blå stråk mellan viktiga grönområden och målpunkter såsom stadskärnan, havet och kusten. Parker och naturområden har många viktiga funktioner, bland annat för tätortens identitet, klimat och luft, människors välmående samt för växt- och djurlivet. Tillsammans bildar parker, naturområden och vattendrag en grönbå struktur där sammanhängande stråk är en viktig del.

Projektet syftar till att stärka Varbergs gröna huvudstruktur så att stråken blir ett attraktivt val för såväl rekreation som för gångtrafik samt att stråken ska bidra med viktiga ekosystemtjänster. De upplevelserika gröna huvudstråkens utveckling ger förutsättningar för vardagsmotion och ett hållbart resande och är ett sätt att utveckla värdena i den offentliga miljön då staden förtätas.

Löpande trafikinvesteringar

Löpande trafikinvesteringar är mindre investeringar gällande gator, vägar och gång- och cykelvägar. Det kan exempelvis vara beläggningsarbeten, kollektivtrafikåtgärder, trafikmiljöåtgärder, belysning eller cykelrelaterade investeringar.

Platsskapande insatser och attraktiv byggtid

Mellan åren 2020–2025 kommer byggtiden påverka centrala staden på ett sätt som kan uppfattas som negativt för boende och besökare. Projektet ska på strategiskt viktiga punkter i staden jobba platsskapande och vända något negativt till något spännande och positivt. Genom att skapa en stad som upplevs som attraktiv och spännande under byggtiden kan projektet samtidigt skapa nya rörelsemönster och vanor hos människor som kommer bidra till att den nya stadsdelen Västerport blir en självklar del av Varberg. Exempel på insatser är stadsodling, mindre lekplatser, aktivitetsytor och pop-up parker.

Offentliga toaletter serviceorter

Projektets syfte är att skapa förutsättning för ökad allmän tillgänglighet på offentlig plats i några av Varbergs kommuns serviceorter. Detta projekt ska

skapa förutsättning för en samlad satsning på toaletter vid de mest centralt belägna platserna i Tvååker, Bua, Träslövsläge och Veddige. Projektets mål är att det i kommunens större serviceorter ska finnas en välbelägen, allmän toalettenhet med anknytning till allmänna kommunikationer.

Ram för verksamhetsinvesteringar

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar under året.

Bulleråtgärder

Projektet avser ett bullerplank längs Västkustvägen vid Tranelyckan.

Cykel – Västkustvägen

Projektet omfattar nybyggnation och ombyggnation av gång- och cykelväg utmed Västkustvägen. Sträckan är cirka 4 000 meter och projektet omfattar även två gång- och cykelbroar.

Utformning Lassabackadeponin

Projektets syfte är att i samband med sluttäckningen av Lassabackadeponiområdet skapa ett attraktivt rekreationsområde och utflyktsmål. Lassabackadeponin är ett välbesökt rekreationsområde som har en unik placering nära Varbergs centrum, i direkt anslutning till Getteröns naturreservat. På området finns flera aktiva verksamheter där Getteröns naturum är den största.

Arbetsmaskiner

Förvaltningen behöver löpande byta ut vissa av sina arbetsmaskiner, exempelvis gräsklippare, sopmaskiner och traktorer.

Belysning Derome

Syftet med projektet är att skapa en trygg och upplyst miljö för allmänheten i Derome.

Löpande cykelinvesteringar

Projektets syfte är att skapa ett sammanbyggt och attraktivt cykelvägnät som Varbergs boende och besökare ska vilja cykla på och på så sätt minska de korta bilresorna. Tänkbara delprojekt finns beskrivna i tidigare framtagna förstudier samt i pågående/kommande cykelplan.

Societetsparken

Societetsparken är en av Varbergs främsta parker med stor betydelse för identiteten som kurortsstad och med många aktiviteter. Samtidigt fungerar parken som en mötesplats där flertalet arrangemang och evenemang äger rum under året.

Under åren har det i Societetsparken genomförts ett antal småskaliga renoveringar som tillsammans har resulterat i att parken har förlorat delar av sin historiska karaktär. Parken har underhållsbehov vad gäller bland annat ytskikt och växtmaterial. Målet med projektet är att Societetsparken ska vara ett attraktivt besöksmål. Den ska erbjuda parkupplevelser som stannar kvar i minnet och blir en del av Varbergsbilden. Under 2021 genomförs förstärkta underhållsåtgärder och förberedelser inför de större åtgärderna i slutet av planeringsperioden.

Servicebyggnad fästningsområdet

Nytt projekt avseende servicebyggnad vid fästningsområdet.

GC-väg, Löftaskog–Frillesås, väg 845

Avser byggnation av gång- och cykelväg längs väg 845 Löftaskog – Frillesås. Utförs samtidigt som Trafikverkets säkerhetshöjande åtgärder.

Hamninvesteringar

Löpande hamninvesteringar

Löpande hamninvesteringar är investeringar för att kunna underhålla och utveckla fritidshamnarna i Varberg och Träslövsläge.

Ny infart hamnen

Infart från korsningen Östra Hamnvägen/Getterövägen till den nya hamnen.

Farehamnen övergripande

Investeringar i den nya skogshamnen i form av muddring, bankpålning och markupphöjning.

Naturvallen

Vallen är till för ljus- och bullerskydd mot Getteröns fågelområde när den nya hamnen byggs. Den är utformad som en naturvall med gångväg och utkiksplatser mot hamnen och fågelområdet.

Kultur- och fritidsnämnden

Ram för mindre verksamhetsinvesteringar

Används till mindre investeringar inom Kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde.

Konst på landsbygd

Ska användas till mindre konstnärliga gestaltningar speciellt riktat mot serviceorter.

Konstnärlig gestaltning, beslutade byggprojekt

Medel beslutade och avsatta för konstnärlig gestaltning i vissa fastighetsinvesteringar.

Bad- och simanläggning Håsten, inventarier

Medel till inventarieranskaffning i samband med nybyggnation.

Arenakrav Påskbergsvallen, inventarier

Medel till inventarieranskaffning för ombyggnation i samband med Arenakrav Påskbergsvallen.

Aktivitetspark Skate

Ny aktivitetspark för skate byggs vid Varbergs idrotts-hall. Insatsen möter föreningslivet och allmänhetens behov i centrumområdet och skapar dessutom en förstärkning till Påskbergsskolans utemiljö.

Aktivitetspark Skate, inventarier

Medel till inventarieranskaffning för aktivitetspark Skate.

Idrottshallar ny grundskola Håsten

Avser byggnation av ny idrottshall som ersätter befintliga på Håstensskolan. Åtgärdsval pågår parallellt med åtgärdsval grundskolor Centrum.

Idrottshall vid Ankarskolan

Avser komplettering med fullstor idrottshall för både skolans och idrottsföreningars behov.

Detaljplan och befintlig skolidrottssal med omklädningsrum är förberett för åtgärden.

Idrottshall ny grundskola, område Nordväst

Avser byggnation av ny idrottshall i samband med byggnation av ny grundskola.

Reinvestering Veddige IP

Konstgräsplanen anlades 2009 och gräset beräknades hålla max 10 år. Reinvestering av nytt konstgräs behöver göras. I samband med omläggning görs kompletterande miljöinsatser för att minska spridning av granulat till naturen.

Reinvestering av ny banbädd, Sjöaremosen

Befintlig banbädd på Sjöaremosen behöver bytas ut genom reinvestering för att säkerställa fortsatt funktionalitet vid anläggande och skötsel av is.

Reinvestering maskinhall, Övre vi

Ny byggnation av maskinhall på Övre vi då befintlig maskinhall inte längre är funktionell.

Reinvestering av befintliga konstgräsplaner på Övre vi lyfts ur budget 2021-2025 och utreds vidare enligt fastställd process.

Reinvestering Ankarvallen IP

Avser reinvestering av nytt konstgräs. I samband med omläggning görs kompletterande miljöinsatser för att minska spridning av granulat till naturen.

Ny konstgräsplan Väröbacka och ökad omklädningsrum

Mark är inköpt vid Väröbacka idrottshall för byggnation av en konstgräsplan som samnyttjar faciliteter i idrottshallen. Samverkan sker med förskole- och grundskoleförvaltningen då Väröbackaskolan kommer att byggas ut och få fler elever. Förstudier för skolan och konstgräsplan görs parallellt. Utökning av antal omklädningsrum behövs efter att konstgräsplanen står klar.

Bevattningsanläggning Lindvallen

För att effektivisera bevattningen på idrottsplatsen behövs en automatiserad lösning för A- och B-plan.

Serviceämnden**Inventarier kök och matsalar**

Avser löpande upprustning av utrustning i kök och matsalar.

Intern uthyrning av mobiltelefoner och datorer

IT-avdelningen ansvarar för inköp av samtliga datorer

och mobiltelefoner för att sedan hyra ut till förvaltningarna. Till detta krävs investering för löpande inköp av enheter och datorer att hyra ut.

Utveckling IT

Projektet avser beredskap för snabba insatser vad gäller IT-investeringar för att täcka nya behov hos köpande förvaltningar. Nyttjas löpande när behov uppstår från kommunens förvaltningar.

IT-infrastruktur inklusive Sakernas internet (IoT)

Underhåll och utbyte av befintliga servrar och nätverksutrustning samt utökning i samband med att verksamheten växer. Ett fokusområde i den digitala agendan är sakernas internet (IoT). Det pågår en del mindre projekt i kommunens verksamheter inom IoT. Investeringen ska användas till att stödja denna utveckling.

Verksamhetsutveckling övrigt

Generellt investeringsprojekt som har till syfte att säkerställa att serviceförvaltningen utan längre tidsfördröjning kan anpassa verksamheten för att tillgodose kunders krav i samband med utveckling av nya tjänster och önskemål.

Myndighetskrav fastighet

Generellt projekt som har som syfte att tillgodose krav på större åtgärd i fastighet för att uppfylla lagar, förordningar och allmänna råd. Projektet är betydelsefullt för att relativt snabbt kunna tillmötesgå krav på större åtgärd kopplat till fastighet.

Anpassning fastighet

Medel används till ett generellt projekt avsett för mindre anpassningsåtgärder. Nyttjas när hyresgäst-anpassningar uppstår från kommunens förvaltningar alternativt från extern hyresgäst.

Reinvesteringar fastighet

Planerat underhåll enligt underhållsplan av kommunens fastigheter samt energieffektiviseringsåtgärder.

Utökad infrastruktur laddstolpar

För att nå målet med en fossilfri fordonsflotta 2030 krävs ytterligare investeringar i infrastrukturen gällande laddstolpar för elbilar. Investeringsanslaget används till att tillgodose kommunens verksamheter med utbyggnad av laddstolpar.

Ismaskiner

Inköp av ismaskiner krävs för att drifta kommunens isbanor.

Övriga investeringar**Markförvärv**

Investeringsbudgeten för markförvärv används för löpande inköp av mark som i längden ska säkra kommunens markinnehav för framtida planläggning.

Exploateringar

Kommunens exploateringsverksamhet handlar om att anskaffa, bearbeta och iordningställa mark på platser där människor ska kunna bo och bedriva verksamhet.

I exploateringsbudgeten ingår både områden som ägs av kommunen och områden som ägs av privata exploatörer. Privatägda tomter ingår när kommunen enligt tecknade avtal och mot betalning har tagit fram planer, och i en del fall anlägger vägar och grönytor. Vid en exploatering omvandlas råmark till områden för bostäder eller verksamhet. Det medför investeringar i infrastruktur för såväl VA- och energiförsörjning som allmän plats, dvs gator, cykelvägar och grönområden. Den primärkommunala budgeten omfattar enbart investeringar i allmän plats eftersom VA-kollektiv eller energioverföring ägs och sker via bolag.

Intäkter vid exploatering

Om kommunen äger markområdet som exploateras, kommer kvartersmarken att anvisas till byggtrenör eller säljas som småhustomter. Försäljningen genererar då intäkter till kommunen. Om markområdet istället ägs av privat exploatör kommer denne att sälja kvartersmarken. Allmän plats kan anläggas av kommunen mot ersättning från exploatören, eller anläggas av exploatören enligt kommunala anvisningar. Den exploateringsersättning som kommunen erhåller behandlas som en intäkt i kommunens resultat när anläggningarna är färdigställda.

Både när kommunen äger marken och när en privat exploatör äger marken övergår ofta allmän plats till kommunen och hamn- och gatuförvaltningen för framtida drift och skötsel. Anläggningarna kommer även att generera kapitalkostnader i form av avskrivningar och ränta under sin nyttjandetid.

Budget 2021 – 2025

Exploateringsplanen innehåller stora osäkerheter avseende när de olika projekten ger resultatpåverkan. Ett överklagande eller en förändring i efterfrågan kan fördröja genomförandet av ett projekt och framtida försäljningar eller debiteringar med flera år. Likväl är det viktigt att arbeta med en långsiktig exploateringsplan. Exploateringsplanen för åren 2021–2025 är gjord efter de förutsättningar som nu är kända.

Under åren 2021–2025 beräknas kommunal markanvisning och tomtförsäljning ge en nettointäkt på drygt 385 mnkr. De enskilt största projekten är Västerport etapp 1 och verksamhetsområde Holmagärde. För Västerport är fördelningen av intäkterna för markanvisning förhållandevis säkra tidsmässigt, under förutsättning att detaljplanen vinner laga kraft. Där kommer intäkterna att följa den utbyggnadsordning som är fastställd. För Holmagärde är det mer osäkert eftersom nettoförsäljningen beror på om efterfrågan på verksamhetsmark kommer vara fortsatt hög.

Under planperioden beräknas även kommunen kunna debitera 35 mnkr i exploaterings- och gatukostnadsersättningar. Dessutom beräknas kommunen ta över allmän plats som byggts av extern exploatör till ett värde av 37 mnkr.

De kostnader som kommer att lyftas direkt under planperioden avser främst restvärdesavskrivning på kajen och inlösen av Södras Magasin i projekt Västerport etapp 2. Dessa kostnader uppstår när hamnverksamheten flyttar till den nya Farehamnen och platsen börjar exploateras för bostäder.

Samtidigt medför exploateringsverksamheten under den här tiden att anläggningar i form av allmän plats kommer tillföras till kommunens balansräkning till ett totalt värde av nästan 390 mnkr. Dessa anläggningar kommer att öka avskrivningarna med 8 mnkr. Skötsel och drift av dessa anläggningar beräknas uppgå till en ökad driftskostnad med drygt 9 mnkr. Två nya parkeringshus/garage i kv. Falkenbäck och i Västerport kommer öka hyreskostnaderna med ca 13 mnkr.

Exploateringsbudget, 2021–2025, mnkr

	Totalt plan-perioden	Budget 2021	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
EFFEKTER PÅ RESULTATRÄKNINGEN						
Nettoförsäljning	384,6	75,0	100,8	74,7	74,7	59,4
Exploateringsersättning	72,5	-4,3	24,4	34,3	14,1	4,0
Åtgärder som kostnadsförs/förluster	-34,7	-2,5	0,0	-0,2	-32,0	0,0
NETTORESULTATPÅVERKAN	422,4	68,3	125,1	108,8	56,8	63,4
INVESTERINGAR INOM EXPLOATERINGSVERKSAMHETEN						
	388,7	135,2	84,0	84,6	64,7	20,1

En sammanställning över de projekt som ingår i exploateringsbudgeten finns tillgänglig på ekonomikontoret.

Nämndernas förutsättningar

I Varbergs kommun finns politiskt styrda nämnder som har ansvar för olika verksamhetsområden. Till varje nämnd finns en förvaltning vars arbete bedrivs av tjänstepersoner. Tillsammans ansvarar de för den samhällsservice som kommunen tillhandahåller sina invånare. I det här kapitlet ges en sammanfattande bild av ansvarsområden, uppdrag, prioriteringar och mål, per nämnd.

Kommunfullmäktige, kommunrevisionen, valnämnden

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Här sitter 61 folkvalda politiker som fått invånarnas förtroende att bestämma vilka mål och riktlinjer kommunen ska arbeta efter. De fattar beslut om budget, kommunalskatt och avgifter, godkänner årsredovisningen och beslutar om ledamöter i de politiska nämnderna.

Kommunrevisionen

Kommunrevisionen kontrollerar att kommunens verksamhet sköts utifrån invånarnas intressen och att skattepengarna förvaltas på ett säkert och effektivt sätt. Varje år gör revisorerna en löpande oberoende granskning av all verksamhet inom kommunstyrelsen och övriga nämnder. Granskning sker på uppdrag av kommunfullmäktige och redovisas delvis genom revisionsberättelsen som ingår i årsredovisningen.

Valnämnden

Valnämnden ansvarar för planering och genomförande av val och folkomröstningar. Enligt vallagen ska varje kommun ha en valnämnd.

Prioriteringar

- Ökade kostnader i samband med val

Kommunfullmäktiges mål kan du läsa om på sida 14-17

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	5,3	5,4	6,4	6,5	6,5	5,8

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet med uppdrag att utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare. Tillsynen ska tillgodose kommuninvånarnas behov av rättssäkerhet och service samt motverka rättsförluster för barn och vuxna personer som inte själva kan tillvarata sin rätt, förvalta sin egendom eller sörja för sin person. I uppdraget ingår också att sörja för att förordnade ställföreträdare får utbildning samt råd och stöd i sina uppdrag.

Varbergs kommun och Falkenbergs kommun har en gemensam överförmyndarnämnd.

Prioriteringar

- Bibehålla kvalitet och fortsätta utveckla verksamheten

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Nämndens verksamhet ska präglas av hög tilltro, god service samt goda möjligheter till digital kontakt

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	5,6	5,6	5,5	5,5	5,5	5,6

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen leder och samordnar kommunens angelägenheter och bevakar frågor som kan påverka kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Den har det övergripande ansvaret för att mål och riktlinjer som kommunfullmäktige beslutat om följs.

Kommunstyrelsen har även tillsyn över kommunens övriga nämnder och styrelser. Det är kommunstyrelsen som ser till att kommunen utför de uppgifter som enligt lag är en plikt för kommunen att sköta och uttalar sig i alla frågor som ska beslutas av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen ansvarar bland annat för att lämna förslag till budget och leder budgetarbetet för hela kommunen. Andra ansvarsområden är ekonomistyrning och redovisning, personalfrågor, övergripande samordning och planering.

Uppdrag

Upphandling och inköp

Kommunstyrelsen får i uppdrag att införa kategori-styrt arbetssätt avseende upphandling, med bredare avtalsområden och mer tvärfunktionellt samarbete kring upphandling över förvaltnings- och bolagsgränserna. I uppdraget ingår även att utbilda förvaltningar och bolag i inköps- och upphandlingsfrågor samt att ta fram system och arbetssätt för en utvecklad avtalsuppföljning.

Samarbete och standardisering inom de samhällsbyggande verksamheterna

Kommunstyrelsen får i uppdrag att planera, utreda och efter beslut genomföra förändringar av organisering och processer inom samhällsbyggnadsområdet. Arbetet ska generera minskade nettokostnader för kommunen om 1,5 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 13 mnkr årligen senast år 2024.

Ökade exploateringsintäkter

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda och föreslå åtgärder så att kommunens exploateringsintäkter blir högre än vad som hittills planerats för pågående projekt. Åtgärderna ska generera ökade intäkter för kommunen om 3 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 11 mnkr årligen senast år 2024.

Effektiva kommunala bolag

Kommunstyrelsen får i uppdrag att hantera dels utdelning från bolagen, dels minskat kommunbidrag till Arena Varberg. Kommunstyrelsen får även i uppdrag att teckna lämpliga arrendeavtal och markupplåtelseavtal med kommunens bolag. Sammantaget ska åtgärderna generera en ekonomisk effekt om 19 mnkr årligen från år 2021.

Fortsatt utredningsarbete för omställning och anpassning av verksamheten

Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda ytterligare åtgärder för att ställa om och anpassa stöd och supportfunktioner i hela den kommunala organisationen. Följande åtgärder ska utredas; Centralisering och samordning av specialist- och stödfunktioner, Samverkan med andra kommuner, Utveckla och effektivisera investeringsprocessen, Minska sjukfrånvaron, Vakans- och vikarieplanering samt Regionala samverkansfrågor inom exempelvis Hallandstrafiken och Hemsjukvården.

Prioriteringar

- Personal- och kompetensförsörjning
- Resurser för att möta en växande kommun
- Systemtjänster ekonomiområdet
- Näringslivs- och destinationsverksamhet
- Färdtjänst

Nämndsmål 2020–2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Leda och samordna för måluppfyllelse
- Hållbarhet i fokus
- Ett livskraftigt näringsliv och kommunen som stark destination
- Nyttänkande och utveckling i roll och uppdrag

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	165,5	165,8	171,8	176,0	180,6	180,9
Investeringsbudget, inkl stadsutveckling och markförvärv	325,5	254,1	74,0	39,1	48,7	53,0

Förskole- och grundskolenämnden

Förskole- och grundskolenämnden ansvarar för förskola, pedagogisk omsorg, förskoleklass, grundskola, grundsärskola och fritidshem.

Nämndens förvaltning, förskole- och grundskoleförvaltningen, arbetar bland annat med att leda och samordna strategisk planering, uppföljning och bereda beslutsunderlag inom olika områden som ekonomi, personal, lokaler, kvalitet- och utveckling och IT. På förvaltningen finns också stöd i form av specialisttjänster, expedition och nämndadministration.

Verksamheternas ansvar är att utbilda barn och elever och stärka deras självförtroende så att de lämnar sin skolgång med de rätta förutsättningarna för att uppnå sina drömmar.

Uppdrag

Främja barns och elevers hälsa

Förskole- och grundskolenämnden får i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden, arbeta fram och implementera gemensamma strukturer

och arbetssätt så att barns och elevers hälsa främjas genom ett större nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast 31 mars 2021.

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Skola för alla
- Motivation för lärande
- Tillit för förbättring

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	1 337,9	1 378,2	1 398,3	1 417,5	1 439,6	1 476,9
Investeringsbudget	27,5	61,5	70,1	3,5	3,5	3,5

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde omfattar skolformerna gymnasieskolan, gymnasiesärskolan, kommunal vuxenutbildning och särskild utbildning för vuxna samt det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar.

Nämnden är även verksamhetsansvarig för Campus Varberg som omfattar yrkeshögskolan, högre utbildning i samarbete med andra lärosäten (högskola/universitet) samt Alexandersoninstitutet.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde omfattar arbetsbefrämjande åtgärder och integrationsfrågor som ingår i det kommunala uppdraget.

Prioriteringar

- Arbetsmarknadsinsatser

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Vi rustar individer för framtiden genom att möjliggöra ett livslångt lärande för alla
- Gemensamma mötesplatser för utbildning och arbetsliv stärker elevers och studenters valkompetens och näringslivets utveckling
- Utbildning och insatser som leder till arbete, studier och goda möjligheter att försörja sig

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	332,6	344,4	352,1	359,6	369,8	380,5
Investeringsbudget	2,8	14,8	14,8	14,8	13,8	2,8

Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag är att hjälpa invånare som av olika skäl behöver stöd i sin vardag. Social och ekonomisk trygghet, jämlika villkor och möjlighet att delta aktivt i samhällslivet ska främjas genom omsorg, assistans, rådgivning och andra insatser från nämndens förvaltning, socialförvaltningen.

Socialnämndens verksamhetsområde är mångfacetterat och omfattar bland annat omsorg om äldre, hälso- och sjukvårdsinsatser och insatser till personer med funktionsnedsättning. Dessutom ansvarar nämnden för stöd, rådgivning och andra insatser till barn, ungdomar och vuxna.

Prioriteringar

- Ökat behov av platser i särskilt boende
- Utveckla demensvården
- Nya bostäder med särskild service för personer med funktionsnedsättning

Nämndsmål 2020–2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Insatser ska utformas så att personer med psykisk ohälsa upplever ökad trygghet och meningsfullhet
- Socialnämnden ska bidra till att den psykiska hälsan hos ungdomar/unga vuxna ska stärkas
- Personer som bor på särskilt boende ska uppleva ökad trygghet och nöjdhet med sitt boende.
- Patientsäkerheten och känslan av trygghet ska öka för personer inom kommunal hälso- och sjukvård.
- Socialförvaltningens behov av kompetens och personal ska stärkas och tryggas.

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	1 159,6	1 190,5	1 214,0	1 240,5	1 268,3	1 300,5
Investeringsbudget	8,8	18,3	8,8	8,8	3,8	3,8

Byggnadsnämnden

Byggnadsnämnden ansvarar för stadsbyggnadsfrågorna i Varbergs kommun och är den nämnd som fullgör kommunens skyldigheter enligt plan- och bygglagen, förutom översiktlig planering. Det betyder att nämnden tar beslut om hur kommunens olika markområden ska användas och hur bebyggelse i olika områden ska uppföras, förändras eller bevaras.

Nämndens förvaltning, stadsbyggnadskontoret, arbetar bland annat med detaljplanering, bygglovsfrågor, kontroll och tillsyn enligt plan- och bygglagen, rådgivning kring bebyggelse och gestaltning, mätning och framställning av kartor samt visualiserar samhällsutvecklingen genom bland annat 3D-bilder och modeller. I organisationen ingår också den kommunala lantmäterimyndigheten, som bland annat ansvarar för fastighetsbildning och olika slags förändringar i fastighetsbeståndet. Förvaltningen samarbetar med kommunstyrelsen och övriga förvaltningar i exempelvis översiktlig planering och andra utredningar.

Prioriteringar

- Resurser för att möta en växande kommun
- Digitalisering av detaljplaner
- System Lantmäteri

Nämndsmål 2020–2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Alla ska få ett professionellt bemötande, tydliga besked och bästa möjliga vägledning utifrån sina förutsättningar och behov
- Vi ska värna om en god, varierad och hållbar gestaltning genom att tillämpa ett helhetstänkande kring planering och byggande
- I kontakten med näringslivet ska vi vara kreativa, lyhörda och lösningsorienterade
- Vi ska utveckla och underhålla samarbetsformer och teknik som bidrar till ett hållbart stads- och samhällsbyggande
- Vi ska ha ett ledarskap och medarbetarskap som främjar både individens och verksamhetens utveckling

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	21,0	20,4	22,5	20,3	17,4	16,7
Investeringsbudget	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8	1,8

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden uppdrag är att utöva tillsyn inom främst miljöbalkens och livsmedelslagens område. Nämnden har även ansvar för tillsynsvägledning och rådgivning i viss utsträckning inom samma områden. Nämnden ska på olika sätt stödja och underlätta för enskilda, föreningar, kommunala verksamheter och näringsliv att bedriva verksamhet och skapa betenden som främjar en långsiktigt hållbar utveckling.

Utöver grunduppdraget är nämnden en aktiv part i samverkansprojekt inom ämnesområdena miljöskydd, hälsoskydd och livsmedel där målet är en långsiktigt hållbar utveckling inom dessa områden.

Nämnden deltar även i många nationella tillsynsprojekt som initieras och leds av statliga myndigheter. Vidare sker ett aktivt deltagande i kommunens samhällsbyggnadsarbete.

Uppdrag

Livsmedelstillsyn för ideella föreningar

Miljö- och hälsoskyddsnämnden får i uppdrag att utreda möjligheten till och beskriva konsekvenserna av differentierade avgifter för livsmedelstillsyn. Syftet är att stimulera föreningslivets verksamheter och utredningen ska därför särskilt belysa hur tillsynsavgifterna för ideella föreningar kan minimeras. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast 31 mars 2021.

Nämndsmål 2020–2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att utveckla tillsyn och samarbete för att skydda vattenområden.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska erbjuda tydlighet och gott bemötande i personliga möten.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att utveckla digitalisering och kvalitetsarbete.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska erbjuda god och attraktiv arbetsmiljö med målet att erhålla ett gott arbetsresultat.

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	11,8	11,7	11,5	11,4	11,2	11,1

Hamn- och gatunämnden

Hamn- och gatunämnden ansvarar för frågor gällande kommunala gator, vägar, parker och grönområden, hamnar, industrispår samt Varbergs flygplats. I ansvaret ingår utveckling, planering, anläggning och drift.

Nämnden säkerställer att infrastrukturen möjliggör säkra, effektiva och hållbara resor och transporter, bland annat genom utveckling och underhåll av kommunala gator, vägar samt gång- och cykelvägar. Nämnden sköter även övervakning av parkeringsplatser samt fattar myndighetsbeslut inom trafikområdet.

I nämndens ansvar ingår också utveckling, gestaltning och drift av kommunens parker, grönområden, lek- och badplatser, motionsspår och andra offentliga rum. I nämndens uppdrag ingår även ansvar för Varbergs och Träslövsläges hamn och farleder, gästverksamhet för båt och husbil samt det kommunala industrispåret.

Prioriteringar

- Förändring hamnverksamhet

Nämndsmål 2020–2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Tydligt barnperspektiv i arbetet med utformningen av trygga och inkluderande offentliga miljöer
- Utveckla hållbara offentliga gröna och blå miljöer
- Ökad andel hållbara resor och transporter
- Ökad nöjdhet med service genom kommunikation i en växande kommun
- Attraktiv och kreativ stadsmiljö under stadsutvecklingsprojektets genomförandetid
- Utvecklingsorienterad organisation genom nytänkande, samarbete och hållbarhet

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	119,4	128,5	127,6	126,1	135,3	128,9
Investeringsbudget	83,1	114,9	125,6	109,5	68,5	72,7

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för det kommunala kultur- och fritidsutbudet i Varberg. Till området hör bland annat föreningsverksamhet, bibliotek, utställningar, inköp av konst och konstnärlig gestaltning, kulturarrangemang samt kulturskolan och ungdomsgårdar. I nämndens ansvar ingår att stödja föreningar med bidrag och information, erbjuda anläggningar att driva verksamhet i och organisera olika aktiviteter för barn, unga, seniorer och personer med funktionsnedsättningar.

Nämndens förvaltning, kultur- och fritidsförvaltningens huvuduppdrag är att hjälpa människor att ta vara på och utveckla sina intressen inom kultur, fritid och idrott.

Uppdrag

Främja barns och elevers hälsa

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att tillsammans med förskole- och grundskolenämnden, arbeta fram och implementera gemensamma strukturer och arbetssätt så att barns och elevers hälsa främjas genom ett större nyttjande av kommunens idrotts- och fritidsanläggningar. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast 31 mars 2021.

Kommunens bad- och simverksamhet

Kultur- och fritidsnämnden får i uppdrag att se över utbud och organisering av bad- och simverksamheten. Åtgärden ska generera minskade nettokostnader om 0,9 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 3,1 mnkr årligen från år 2022.

Prioriteringar

- Ökade driftskostnader simhall Håsten

Nämndsmål 2020-2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- Prioritera särskilt utsatta människor och grupper inom alla verksamhetsområden
- Aktiviteter skapas för och av människor i hela kommunen
- Ha digitalisering i fokus både internt och externt

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	155,5	162,5	163,8	163,4	162,5	161,8
Investeringsbudget	13,5	24,7	7,9	4,0	4,0	4,0

Serviceämnden

Serviceämndens uppdrag är att tillhandahålla interna servicetjänster åt kommunens övriga nämnder och deras verksamheter. Nämnden ansvarar också för förvaltning, drift och underhåll av kommunens fastigheter och byggnader. Serviceämnden ska i huvudsak tillhandahålla tjänster avseende kosthållning, lokalvård, kommunens fordon, IT, telefoni samt Varberg direkt.

Serviceämnden samordnar och utvecklar effektiva stödfunktioner för övriga nämnder för att säkerställa att samordningsvinster tas tillvara. Därigenom kan kommunens verksamheter fokusera på sina kärnverksamheter och ge effektivare kommunal service.

Nämnden ansvarar för lokalvård, förvaltning, drift och underhåll av kommunens fastigheter, tillagar och serverar måltider till elever och äldreboende, levererar IT- och telefonsystem, samordnar kommunens fordonflotta och bemannar kommunens kontaktcenter Varberg direkt.

Uppdrag Interna tjänster

Serviceämnden får i uppdrag att effektivisera processer och arbetsätt för kommunens interna tjänster, såsom verksamhetsbilar, mediakostnader, administrativa processer samt IT-system och IT-verktyg. Åtgärderna ska generera minskade kostnader för kommunens köpande nämnder med 2,5 mnkr årligen från år 2021 och ytterligare 9,4 mnkr årligen senast år 2024.

Prioriteringar

- Drift konferensrum

Nämndsmål 2020–2023, enligt nämndens mål- och inriktningsdokument:

- I kontakt med serviceämnden ska invånare, besökare och näringsidkare på ett enkelt sätt hitta information och få bästa möjliga bemötande och service
- Serviceämnden ska arbeta aktivt för att minska klimatpåverkan
- Serviceämnden ska ge medarbetarna utvecklingsmöjligheter samt utveckla arbetsätt med stöd av ny teknik
- Serviceämnden ska erbjuda en genomtänkt serviceleverans och vara det självklara valet för sina kunder

Ekonomisk ram

Mnkr	Budget 2020	Budget 2021	Ram 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Driftsbudget	31,9	32,5	32,2	31,9	31,7	31,8
Investeringsbudget	108,6	115,1	114,7	112,4	117,1	113,1

Den röda tråden

Bilaga till Budget 2021, Plan 2022–2025

På sidan 8 i budgetdokumentet beskrivs kommunens styrmodell och de fyra strategiska målområden och prioriterade mål som kommunfullmäktige beslutat ska styra arbetet i kommunkoncernen. Kommunens nämnder har beslutat om egna mål som ska bidra till utveckling och måluppfyllelse inom de strategiska målområdena, nedan redovisas dessa mål.

Ett samhälle för alla

Vision

**Varberg – Västkustens
kreativa mittpunkt**

Målområde 1:

- Varberg ska vara en inkluderande kommun som präglas av tillit och social sammanhållning.
- Alla invånare ska genom delaktighet och valfrihet få de bästa förutsättningarna genom livet.

Nämndernas mål

Kommunstyrelsen

- Leda och samordna för måluppfyllelse.

Förskole- och grundskolenämnden

- Skola för alla.
- Motivation för lärande.

Byggnadsnämnden

- Alla ska få ett professionellt bemötande, tydliga besked och bästa möjliga vägledning utifrån sina förutsättningar och behov.

Hamn- och gatunämnden

- Tydligt barnperspektiv i arbetet med utformningen av trygga och inkluderande offentliga miljöer.

Kultur- och fritidsnämnden

- Prioritera särskilt utsatta människor och grupper inom alla verksamhetsområden.

Servicenämnden

- I kontakt med servicenämnden ska invånare, besökare och näringsidkare på ett enkelt sätt hitta information och få bästa möjliga bemötande och service.

Socialnämnden

- Insatser ska utformas så att personer med psykisk ohälsa upplever ökad trygghet och meningsfullhet.
- Socialnämnden ska bidra till att den psykiska hälsan hos ungdomar/unga vuxna ska stärkas.
- Personer som bor på särskilt boende ska uppleva ökad trygghet och nöjdhet med sitt boende.
- Patientsäkerheten och känslan av trygghet ska öka för personer inom kommunal hälso- och sjukvård.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

- Vi rustar individer för framtiden genom att möjliggöra ett livslångt lärande för alla.
- Gemensamma mötesplatser för utbildning och arbetsliv stärker elevers och studenters valkompetens och näringslivets utveckling.

Överförmyndarnämnden

- Nämndens verksamhet ska präglas av hög tilltro, god service samt goda möjligheter till digital kontakt.

Hela kommunen
lever och utvecklas

Vision

*Varberg – Västkustens
kreativa mittpunkt*

Målområde 2:

- I Varberg ska det finnas goda och attraktiva livsmiljöer i hela kommunen.
- En variation av bostäder ska tillgodose invånarnas behov.
- Kommunen ska främja en god infrastruktur och ett hållbart resande.

Nämndernas mål

Kommunstyrelsen

- Leda och samordna för måluppfyllelse.
- Hållbarhet i fokus.

Byggnadsnämnden

- Vi ska värna om en god, varierad och hållbar gestaltning genom att tillämpa ett helhetstänkande kring planering och byggande.

Hamn- och gatunämnden

- Utveckla hållbara offentliga gröna och blå miljöer.
- Ökad andel hållbara resor och transporter.

Kultur- och fritidsnämnden

- Aktiviteter skapas för och av människor i hela kommunen.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att utveckla tillsyn och samarbete för att skydda vattenområden.

Servicenämnden

- Servicenämnden ska arbeta aktivt för att minska klimatpåverkan.

Socialnämnden

- Personer som bor på särskilt boende ska uppleva ökad trygghet och nöjdhet med sitt boende.

Livskraftigt näringsliv

Vision

**Varberg – Västkustens
kreativa mittpunkt**

Målområde 3:

- Kommunen ska vara en möjliggörare som ger företag förutsättningar för etablering, expansion och utveckling.
- I kontakten med kommunen ska näringslivet få bästa möjliga bemötande och service.

Nämndernas mål

Kommunstyrelsen

- Leda och samordna för måluppfyllelse.
- Ett livskraftigt näringsliv och kommunen som stark destination.
- Motivation för lärande.

Förskole- och grundskolenämnden

Byggnadsnämnden

- I kontakten med näringslivet ska vi vara kreativa, lyhörda och lösningsorienterade.

Hamn- och gatunämnden

- Ökad nöjdhet med service genom kommunikation i en växande kommun.
- Attraktiv och kreativ stadsmiljö under stadsutvecklingsprojektets genomförandetid.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska erbjuda tydlighet och gott bemötande i personliga möten.

Servicenämnden

- I kontakt med servicenämnden ska invånare, besökare och näringsidkare på ett enkelt sätt hitta information och få bästa möjliga bemötande och service.

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden

- Utbildning och insatser som leder till arbete, studier och goda möjligheter att försörja sig.
- Gemensamma mötesplatser för utbildning och arbetsliv stärker elevers och studenters valkompetens och näringslivets utveckling.

Organisation som utmärks
av utveckling och förnyelse

Vision
**Varberg – Västkustens
kreativa mittpunkt**

Målområde 4:

- Kommunen ska visa nytänkande och använda ny teknik och digitalisering för att utveckla verksamheter och arbetsmetoder.
- Kompetensförsörjningen ska tryggas genom fokus på gott ledarskap och ett hållbart arbetsliv.

Nämndernas mål

Kommunstyrelsen

- Leda och samordna för måluppfyllelse.
- Hållbarhet i fokus.
- Nytänkande och utveckling i roll och uppdrag.

Förskole- och grundskolenämnden

- Tillit för förbättring.

Byggnadsnämnden

- Vi ska utveckla och underhålla samarbetsformer och teknik som bidrar till ett hållbart stads- och samhällsbyggande.
- Vi ska ha ett ledarskap och medarbetarskap som främjar både individens och verksamhetens utveckling.

Hamn- och gatunämnden

- Utvecklingsorienterad organisation genom nytänkande, samarbete och hållbarhet.

Kultur- och fritidsnämnden

- Ha digitalisering i fokus både internt och externt.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska verka för att utveckla digitalisering och kvalitetsarbete.
- Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska erbjuda god och attraktiv arbetsmiljö med målet att erhålla ett gott arbetsresultat.

Servicenämnden

- Servicenämnden ska ge medarbetarna utvecklingsmöjligheter samt utveckla arbetssätt med stöd av ny teknik.
- Servicenämnden ska erbjuda en genomtänkt serviceleverans och vara det självklara valet för sina kunder.

Socialnämnden

- Socialförvaltningens behov av kompetens och personal ska stärkas och tryggas.

Foto

Hidvi Group: framsida + sida 12, 14, 15, 16, 29, 56, 58, 59, 60 och 62

Nathali Greppi: sida 3, 9, 10, 23, 26, 31 och 38

**VARBERGS
KOMMUN**

Besöksadress: Engelbrektsgatan 15 & Östra Vallgatan 12 Postadress: 432 80 Varberg
Varberg direkt: 0340-880 00 E-post: ks@varberg.se Webbplats: varberg.se